

ЛОЗАРСКИ ПРЕГЛЕДЪ

Органъ на Българския лозарски съюзъ и Кооп. централа на лозаритѣ въ България — София

ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ 50 ЛВ.

РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ — ПЛѢВЕНЪ

LOZARSKI PRÉGLÈDE (Revue de l'Union viticole et de la centrale cooperative des viticulteurs en Bulgarie, Sofia — Bulgarie).
PLEVNA — Bulgarie.

LOSARSKI PREGLED (Zeitschrift — organ des Bulgarischen Weinbauerbundes und der Genossenschaftszentrale der Weinbauer in Bulgarien, Sofia — Bulgarien).
PLEWEN — Bulgarien.

Ред.-уредникъ: Г. К. Червенковъ. Ред. комитетъ: проф. Н. Недѣлчевъ, Ив. Георгиевъ, Н. Мънковъ, Б. Ив. Бѣлчевъ, Ат. Бойчиновъ, Ив. Добревъ, П. Костовъ, В. Таушановъ, В. В. Стрибърни и Л. Д. Петковъ.

СЪДЪРЖАНИЕ: 1) Къмъ качество — 4; 2) Общи правила при борбата съ пероноспората — Ат. Б. 3) Кършене на лозата противъ пероноспората — Г. Хр. 4; 4) Държ. срѣдно лоз.-винар. и градин. у-ще освети знамето си; 5) Лозарството въ Смедерево — Н. Хр. М.; 6) Лозарски конгреси и празници и пр. — Н. Н.; 7) Износъ на гроздето и пр.—рефератъ; 8) Сезонни работи въ лозето и избата. 9) Изъ практиката и новости. 10) Съюзи и кооперативни; 11) Въпроси и отговори; 12) Полож. на пазаря; Хроника

Къмъ качество.

Бързия успѣхъ на нашия гроздоизносъ се дължи главно на високото качество на нашитѣ грозда Афузъ и Димиятъ. Обаче, възможноститѣ за пласиментъ на западъ, вмѣсто да се увеличаватъ, напротивъ, ограничаватъ се. Колкото и да подчертаваме високото качество на нашето грозде и добрия приемъ, който намира вънъ, нека си признаемъ, че покрай добритѣ пратки, макаръ и малко, минаватъ и лоши такива, които подбиватъ общото реноме. Колкото и строга контрола да се извършва върху износа, ако производството не е качествено, не ще е въ положение да спре напора на срѣдното, дори лошото качество. Затова, преди всичко, лозаря трѣбва да разбере, че паралелно съ масовото засаждане на десертнитѣ лозя трѣбва да се отива все повече къмъ по-висококачествено производство, за да се противопоставимъ на конкуренцията и не само да запазимъ досегашнитѣ пазари, а добиемъ и нови.

Независимо отъ грижитѣ, които държавата трѣбва да полага за уреждане и разширение пласимента на все повече увеличаващето се производство, дългъ е на лозаря да произведе само качествено грозде за износъ, като обработва правилно лозята и главно, остави толкова плодъ на лозитѣ, колкото могатъ да изхранятъ при почвенитѣ и климатически условия, при които сж поставени.

Д-р. Бойчиновъ

Общи правила при борбата съ пероноспората.

Ежегодно нашето лозарство понася грамадни загуби отъ пораженията на пероноспората. Изтеклата 1936 год. ще бжде паметна за нашитъ лозари, съ голъмитъ загуби, които причини маната на лозовата култура. На много мѣста и отдѣлни райони маната унищожи отъ 50—90% отъ гроздовата реколта и загубитъ общо за националното ни лозарство достигатъ повече отъ 300 милиона лева.

Ето защо много умѣстно би било да запознаемъ нашитъ лозари съ най-важнитъ работи, които е необходимо да се знаятъ и да се приложатъ, за да се направи борбата съ пероноспората по сигурна, по-евтина и по-ефикасна. Има известни условия и моменти въ развитието на лозата, които сж много важни и критически за запазването ѝ отъ пероноспорнитъ поражения.

Тѣзи именно моменти и условия трѣбва добре да се познаватъ и спазватъ отъ нашитъ лозари, ако желаятъ да да иматъ винаги добри резултати въ борбата съ пероноспората.

Преди всичко трѣбва да подчертая, че за борбата съ пероноспората има много сигурни срѣдства, които ако се приложатъ правилно, винаги биха ни дали сигурни резултати. Едно отъ най-добритъ срѣдства си остава синия камъкъ и приготвения отъ него бордолезовъ (бордошки) разтворъ. Много важно е тукъ да подчертаемъ, че бордолезовия разтворъ, *действува само предпазно, че той не лѣкува лозата, а само я предпазва* за да не бжде заразена и атакувана отъ маната. Това е много важно и трѣбва добре да се запомни отъ всички лозари.

Повечето пжти лозаритъ у насъ чакатъ да се появятъ бѣлитъ петна (маната) по листата на лозитъ и чакъ тогава почватъ да прѣскаатъ сжщитъ противъ пероноспората. Това е много погрѣшно, и точно по тѣзи причини пероноспората въ много случай добива голъми размѣри у насъ и причинява страшни поражения на гроздовата реколта, както бѣ случая съ изтеклата 1936 година.

Бѣлитъ петна, които ние виждаме по листата и другитъ зелени части (реси, чепки, лѣтораста и пр.) по лозата, не сж нищо друго освенъ споритъ (семената) на маната. Бѣлитъ петна по листата на лозата показватъ, че пероноспората (маната) е заразила листа, че се е напълно развила вжтре въ неговитъ тъкани и че е дала своитъ спори (семена), които се разнасятъ масово отъ вѣтъра и при благоприятни условия на влага и топлина могатъ да причинятъ нови и още по голъми нашествия отъ пероноспората.

Споменахме вече, че бордолезовия разтворъ не лѣкува, а само предпазва лозата отъ пероноспорната зараза; следователно, всѣко прѣскане на лозата следъ появата на бѣлитѣ петна ще ни предпази евентуално отъ едно ново нашествие на маната, но не може да лѣкува пораженията отъ първото такова. Имайки предвидъ всичко това, трѣбва да подчертаемъ, че не бива да се закѣснѣва съ първитѣ прѣскания на лозата и не бива никога да чакаме появата на бѣлитѣ петна (маната) и тогава да почваме да прѣскаме.

Пероноспората напада всички зелени части на лозата, листа, реси, чепки, мустаци, лѣтораста и пр. Колкото една зелена частъ отъ лозата е по-свежа, по-нежна, по-сочна и въ периодъ на растежъ, толкова е по-чувствитална на пероноспорната зараза и толкова по-тежки сж пораженията причинени отъ маната. Отъ това следва, че колкото лозата е по-млада, по-силна и по-буйно се развива (расте), толкова по-лесно се заразява отъ пероноспората и толкова по-голѣми биватъ пораженията причинени отъ последната.

Отъ изложеното по-горе следва, че има единъ критически периодъ въ развитието на лозата, презъ който тя е най-чувствителна на пероноспорната зараза. Този критически периодъ за лозата се съвпада съ времето презъ което тя се най-буйно развива и расте. Това разбира се ще се установи съ сравнителни наблюдения и измѣрвания, които ежегодно се правятъ върху развитието на лозата въ опитнитѣ лозя. Този периодъ за различнитѣ години варира съ малки или голѣми граници, въ зависимостъ отъ времето, но при нашия климатъ се съвпада главно въ втората половина на м. май и цѣлия м. юни, или още по-точно отъ 15 май до къмъ 18—20 юний. Имайки предвидъ още, че най-дъждовнитѣ месеци у насъ сж май и юний, то става много ясно, че точно презъ това време лозаря трѣбва да бди най-грижливо надъ своитѣ лозя и своевременно да ги прѣска съ бордолезовъ разтворъ, ако желае да ги предпази отъ атакитѣ и пораженията на маната.

Презъ този периодъ лозата най-бързо се развива и има случаи ежедневни да нараства съ 5—8 см., а при млади силни лозя и десертни сортове лози ежедневния растежъ може да достигне 10—12 см. (особено за времето 24 май до 10 юний). По този начинъ за всѣки 6—8 дена лозата нараства съ 30—40 см. и съответно се увеличава нейната листна повърхностъ и зелена, свежа, нежна и сочна маса, която най-лесно се напада отъ пероноспората.

Точно въ това време лозата има най-голѣма нужда отъ редовно прѣскане съ бордолезовъ разтворъ. Отъ 15 май до края на месецъ юний лозата се най-лесно напада отъ мана, защото е въ периодъ на усиленъ растежъ, тъканитѣ ѝ сж зелени, водни, сочни, много нежни и рискуватъ най-лесно заразяване съ споритѣ на маната. Освенъ това презъ м-ць май и юний валежитѣ у насъ сж най-чести и най-изобилни.

Важно е да подчертаемъ, че колкото времето презъ този периодъ е топло, дъждовно и влажно, толкова лозата расте по-усилено, толкова възможността за едно пероноспорно нашествие е по-голяма. Ето защо презъ този критически за лозата периодъ сжщата трѣбва да се пръска най-редовно и по-често. Ако времето е дъждовно, лозето младо и буйно, мѣстото равно, низко и влажно, то ще трѣбва да пръскаме на всѣки 6—8 дена. Ако времето е по-сухо, вѣтровито, лозето по старо, на високо отцедно и провѣтриво мѣсто, то тъканитѣ на лозата сж по-устойчиви на пероноспорна зараза и тогава трѣбва да пръскаме на всѣки 8—10 дена. Разбира се, че при всѣки отдѣленъ случай ще се съобразяваме и съ времето презъ годината.

При много влажно и изключително (1936 год.) дъждовно време ще пръскаме по-начесто (на всѣки 6 дена), освенъ това ще си служимъ съ по-силенъ разтворъ 1:5 до 2% синькамъкъ, а при възможность ще прибавяме лепливи вещества въ разтвора за да се задържа по-добре върху зелени тѣ лозови листа и други части.

Много важно е да отбелѣжимъ, че първитѣ две-три пръскания, ако се извършатъ *правилно и на време, иматъ решително значение за запазване на гроздовата реколта отъ пораженията на маната*. Ресата и чепката сж много нежни, съдържатъ много вода, задържатъ дъждовната влага и роса и за това много лесно се заразяватъ отъ маната и много лесно се унищожаватъ отъ сжщата. Ако разгънемъ чепката, ще видимъ, че сравнено съ другитѣ зелени части на лозата тя има 4—5 пѣти повече повърхность, която е много нагънатата, задържа много повече вода и за това много] по-лесно се атакува отъ маната.

При това, ако ресата бжде повредена и унищожена, то гроздовата реколта е изгубена за една година. Ако случайно часть отъ листата бждатъ унищожени, то може да се образуватъ нови, при ресата е изключено и реколтата за една година е загубена. Ето защо при първитѣ 2—3 пръскания ще положимъ специални грижи ресата да бжде добре и хубаво напръскана съ бордолезовъ разтворъ.

По това време ресата е разположена високо по лѣто-раститѣ на открито и най-лесно може да бжде хубаво наръсена. По-късно тя се скрива между шумата и нейното напръскване става по-трудно и по-несвършено. Точни дати за всѣко пръскане е мжчно да се опредѣлятъ, защото това зависи отъ характера на времето презъ годината, отъ развитието на лозата, културното състояние на лозето, изложение, почва и пр., които иматъ относителна стойность и значение. Така има страни като Франция (въ известни райони) лозята се пръскатъ 8—12 пѣти презъ годината, и страни като Южна Русия и Калифорния, дето не ваятъ дъждове или много малко и лозята не рискуватъ отъ пероноспорни поражения и не се пръскатъ никакъ или много слабо. При на-

шитѣ климатически условия и при една нормална година съ 4—5 пръскания ние може да запазимъ сигурно гроздовата реколта, но при една много дъждовна година тѣзи пръскания ще трѣбва да се увеличатъ отъ 6—9, ако желаемъ да имаме положителни резултати.

Веднага следъ отдѣляне и оформяване на ресата трѣбва да извършиме първото пръскане т. е. преди цътенето (15—24 май). Презъ времето на цътенето на лозата отъ 26 май до 18 юний, което съвпада съ най силното развитие на щцата, ще трѣбва да извършимъ най малко две пръскания, а при нужда и три. Когато лозата е въ цъвтежъ, много лозари смѣтатъ, че не бива да се пръска съ бордолезовъ разтворъ, което причинява изрисяване на лозата. Това е погрѣшно, точно по време на цътението лозата е въ най активенъ животъ и растежъ и много силно се напада отъ пероноспората. Ето защо при нужда и презъ време на цътението трѣбва най-редовно да пръскаме лозата си. Следъ прецъвтвяването отъ 16 юний до 10 юлий лозята въ зависимостъ отъ нуждата ще трѣбва да се напръска най малко още единъ до два пжти. При това положение при една нормална година (повече суха) съ 4—5 пръскания бихме запазили добре гроздовата реколта, но при дъждовна и влажна трѣбва съответно да ги увеличаваме отъ 6 до 9 и повече пжти, ако желаемъ да имаме сигурни и добри резултати.

Важно е още да подчертаемъ, че при всички равни условия лозята, които сж засадени въ низки, равни и силни мѣста, когато лозитѣ сж по-млади, силни и буйни, ще трѣбва да почнемъ по-рано да ги пръскаме и ще трѣбва да имъ дадемъ 2—3 пръскания по-вече.

Обратно, лозята, които сж засадени въ високи, отцедни, провѣтрими мѣста по-слаби и леки почви, лозитѣ сж по-стари, по-слаборастящи, и сж по-устойчиви на пероноспорнитѣ атаки, ще почнемъ по-късно да ги пръскаме и ще имъ дадемъ 1—2 пръскания по-малко, въ сравнение съ първитѣ.

Въ низкитѣ и равни мѣста, които обикновено сж слабо провѣтриви, то влагата се задържа по-дълго време, сутринъ и вечеръ пада роса, която се задържа за дълго и най-много улеснява пероноспорнитѣ нашествия. Обикновено въ такива мѣста се образуватъ истински огнища на мана, която се разнася чрезъ лѣтнитѣ спори (бѣлия прашецъ) въ близката и далечна околностъ. Такива пероноспорни огнища могатъ да се образуватъ и въ лозята дето има отдѣлни и буйнорастящи сортове (чаушъ, памидъ и пр.), които сж по-чувствителни на маната и трѣбва да се напръскватъ по отрано и по-грижливо.

Въ заключение трѣбва да кажемъ, че борбата съ пероноспората може да се води много сигурно съ бордолезовия разтворъ, стига лозята да се пръскатъ на време и правилно.

Вижъ „Сезонни работи въ лозето и избата“.

Г. Хр. Чалъковъ
учитель З. У. — Садово.

Кършенето на лозата противъ пероноспората

Известни сж на всички вредитѣ и загубитѣ, които на-нася най-разпространената болестъ на лозата — пероноспората. Споменътъ отъ загубитѣ при миналогодишната реколта е съвсемъ прѣсенъ, за да може да се забрави. А годинитѣ като ланшната не сж рѣдки. Лозарътъ знае това, затова и полага, съ по-голѣмо или по малко старание, всички грижи, за да запази реколтата си. Естествено, противъ пероноспората има сигурно срѣдство — прѣскане съ бордошки разтворъ или специални синь камъчни препарати. Обаче, до колко резултатитѣ ще бждатъ задоволителни, често пжти, не може да се предвиди. При неблагоприятни условия за пероноспората, съ две или три, а понѣкога въ нѣкои мѣста, и съ едно прѣскане даже, резултатитѣ сж задоволителни. Ако въ години, благоприятни за пероноспорната зараза и четири — пжти прѣскания, често пжти, не сж достатъчни. И въ единия, и въ другия случаи, положителнитѣ резултати зависятъ и отъ редицата практики, употрѣбавани при отгледването на лозата, като: обработка на почвата, рѣзидба, филизене, кършене и култучене, подпиране и вързване, торене, поене и пр.

У насъ кършенето на лозата се извършва почти навсѣкжде и отъ мнозина безъ да се знае защо, а отъ друга за да се предотврати изрѣсването, да се избѣгне подпирането или вързването, икономия на синь камъкъ и пр. Не указвали нѣкаква полза кършенето на лозата при борбата противъ пероноспората? На този въпросъ и подъ горния надсловъ ето какъ отговаря, на многобройнитѣ питання, свѣтовния френски капацитетъ по лозарството професоръ L. Ravaz:¹⁾

„1. Кършенето намалява натрупаността на лозата, т. е. повърхността за прѣскане. Всѣка единица листна повърхность получава така по-голѣмо количество разтворъ, тогава, когато върховетѣ на некършенитѣ лѣтораста, често пжти, отдалечени отъ центъра на главината и които все пакъ трѣбва добре да се прѣскаатъ, тъй като тѣ сж които се заразяватъ, получаватъ много пжти само многобройни ситни капчици и безъ съмнение, слабо лепливи, поради техната лекота. Разтворътъ идейки отдалечъ и извънредно ситно разпрѣскванъ, се слабо прилепва върху листата.

Намалението на листната повърхность би имало, прочее, за последствие по-голѣма концентрация на бордошкия разтворъ върху останалата частъ отъ листата и чепкитѣ.

¹⁾ Изъ „Le Progrès agricole et viticole“ 1930 год.

2. Премахването на младитѣ върхове и страничните лѣтораста (култуцитѣ) има за послѣдствие премахването или намалението на лесно заразимата или вече заражена частъ. Ефикасността на кършенето трѣбва да бѣде действителна, ако то е извършено преди появяването на бѣлитѣ пероноспорни петна. Наистина, то премахва въ случая заразителнитѣ органи още преди да сж се появили. Но ако кършенето се извърши следъ появата на бѣлитѣ петна, то е почти безъ полза, тъй като останалитѣ листа включително и чепкитѣ сж получили вече многобройни зародиши. Изглежда прочее, че въ този случай ефикасността на кършенето е твърде малка.

3. Какво става въ послѣдствие? Нѣколко дни следъ кършенето покарватъ нови върхове, по-многобройни, по-сочни, по-лесно заразими отъ болести. Тѣ могатъ да се покриятъ съ нови пероноспорни петна — бѣли или само жълтс-маслени, които ще играятъ сжщата роля, както и първитѣ.

Тѣзи нови върхове се силно развиватъ, когато кършенето се извършва преди цвѣтенето и по-слабо при късното кършене.

Каквото и да бѣде, всѣко кършене, премахвайки лесно заразимитѣ части или заразени вече, носейки даже петна, но не още съ бѣлъ прашецъ, премахва изведнѣжъ многобройни зародиши, а това очевидно, е положителенъ резултатъ.

4. Не би ли имало друго благоприятно действие върху вегетацията на останалитѣ листа и чепки? Има винаги нарастване на вътрешната опасностъ: пржчкитѣ надебеляватъ по-бързо, листата ставатъ по-дебели и съ по-тъмно зеленъ цвѣтъ. На какво се дължи това? Естествено на по-добро хранене съ елементи, идещи отъ почвата, а така сжщо и съ вжглехидрати. Това увеличение на хранителни елементи отъ почвата, може ли да влияе върху устойчивостъта на болеститѣ? Въпросътъ е отдавна поставенъ и наново проученъ отъ г. г. Schaffwit и Volk.

„Авторитѣ сж изследвали, при известно число дървенисти растения, влиянието на храненето при отгледващитѣ се растения, върху чувствителността имъ на гжбнитѣ болести. Техниката на тѣзи опити, следвани въ разстояние на 3—4 години, е почти еднаква на тази, употребявана при тревисти растения.

Резултатитѣ отъ тѣзи опити, дълго време разисквани, сж подобни на по-горе казаното. Недостатъкътъ на азотъ и фосфоръ прави растенията сравнително по-устойчиви на гжбната зараза. Тѣзи, които сж получили въ изобилие азотъ и малко калий сж се оказали най-чувствителни. Срѣдната степенъ на устойчивостъ е била заета отъ растенията, получили нормални количества отъ всички тѣзи елементи и отъ растения, получили въ излишъкъ калий и фосфоръ.

Съ обилностъ на азотъ и недостатъкъ на калий, следва най-късъ инкубационенъ периодъ на паразита, най-много-

бройни спори и най-дълготрайна активностъ на гжбата. Положението е съвсемъ друго когато азотътъ и фосфорътъ липсватъ. Въ този случай, гжбата, твърде често причинява само едно обезцвѣтяване на листата и не образува спори.

Образуване на спори може да има върху растения, които сж получили само малки количества фосфоръ, но тѣзи спори не сж издръжливи и сж съ значително по слаба кълняемостъ въ сравнение съ тѣзи които се образуватъ върху растения нормално хранени. Това е установено съ конидии отъ *Cladosporium filvum* върху домати“.

Така азотътъ е елемента, който прави растенията най-чувствителни на болеститѣ. И това, може би, не отъ него самия. Разбира се, единъ листъ твърде богатъ на азотъ, ако не нараства, може да бжде твърде устойчивъ. Но азотъ действа; удължавайки по-бързо пржкитѣ и правейки ги покрехки, по-сочни, образувайки органически съединения, извънредно богати на болести. Другитѣ елементи нѣматъ това действне върху растежътъ.

Това е мекостъта на органитъ въ периодъ на растене, която диктува чувствителността на болеститѣ. Азотътъ я значително увеличава, ако растението абсорбира необходимото количество вода.

Да вземемъ една млада лоза извънредно силна, давайки бързо удължаващи се лѣтораста. Невъзможно е да се запази отъ пероноспора. До нея въ сжщата почва, съ сжщитѣ хранителни елементи, друга подобна лоза, но слаба. Болестъта не я напада почти никакъ. А при това има сжщото хранене, но коренитѣ ѝ, по нѣкаква причина, не доставятъ сжщото количество вода. Лози присадени на *rupestris*, които силно нарастватъ, както се знае, сж мѣчно запазими. Лози присадени на *piragia*, съ сжщитѣ хранителни елементи, растейки по слабо, се по-малко нападатъ. Двата главни елемента на нарастването — азотъ и вода, сж тѣзи които най-много благоприятствуватъ криптогамическитѣ болести.

А кършенето премахва за известно време мекитѣ и воднисти органи, вследствие на излишъкъ отъ азотъ, вода и прочее“.

Ясно е, следователно, че споредъ горе изложеното, кършенето на лозата е отъ полза при борбата съ пероноспората. Не може да се отрече и то е доказано чрезъ многобройни опити пакъ отъ професоръ Rakaz, че кършенето удължава вегетацията и забавя узрѣването на пржкитѣ, а съ това прави лозитѣ по чувствителни на пероноспората. Но съ кършенето, както и съ филизенето, подпирането и вързането, добрата обработка на почвата и пр., се улеснява борбата съ болестъта и се отстраняватъ добритѣ условия за нейното развитие. Кършенитѣ лози се по-добре провѣтряватъ, по-добре огрѣватъ отъ слънцето, а това не е безъ значение, особено при буйни лозя, засадени въ по-низки мѣста, кждето влагата — благоприятно условие за разви-

тието на пероноспората, обилствува. Кършенето на такива лозя има за последствие и намаление на силата имъ, а по-слабитъ лози се по-мъчно нападатъ отъ болестъта. Освободенитъ лози отъ най-лесно заразимитъ части — млади върхове и култуци се наръсватъ много по-добре и чепкитъ, които се по-добре виждатъ, се лесно покриватъ съ разтворъ.

Практиката показва, че кършенето дава, а понъкога и не дава положителни резултати противъ пероноспората. За да бжде то отъ полза, преди всъко пръскане, трѣбва да се отстраняватъ младитъ върхове и култуци, ако лозата има такива. При отстранението имъ да се запазватъ основнитъ 2—3 листа. При слаборастящитъ лози, които въобще не трѣбва да се кършатъ, резултатитъ сж никакви. Кършенето, прочее, е винаги полезно при борбата съ пероноспората при лозята, които и безъ това се нуждаятъ отъ кършене.

Държавното сръдно Лоз.-вин. и градинарско у-ще освети знамето си.

На 14 т. м. въ гр. Плѣвенъ се отпразднува много тържествено патронния празникъ на Държавното сръдно лозаро-винарско и градинарско училище. За сжщия день бѣ отредено да стане и освещаване на училищното знаме.

Сутринъта въ 9 $\frac{1}{2}$ часа при небивало стечение на граждани, на представители на разнитъ войскови части, на сборни класове отъ мъжката и девическа гимназии, при училищното лозе се отслужи водосветъ, следъ което кмета на града инж. Н. Мариновъ, извърши обичайното зарѣзване съ съответно благопожелание за добро плодородие.

На гоститъ се сервира въ салона на училищния лозарски кабинетъ закуска, а за ученицитъ се уредиха народни хора съ военната музика.

Сжщия день отъ 11 часа започна утро въ салона на читалище „Съгласие“. Винарското училище вече отъ нѣколко години редовно свързва тържествата си съ подобна забава.

Тукъ, следъ народния химнъ и химна на Н. В. Царя, директора, г. Никола Хр. Мънковъ, даде кратъкъ отчетъ за дейността на училището и се изнесоха нѣколко литературни и музикални нумера. Утрото завърши съ една хубава жива картина символизираща науката, трудътъ и плодородието.

За втория отдѣлъ на утрото пристигна и Министра на земледѣлието и държ. имоти г. Ради Василевъ, който бѣ поканенъ за кръстникъ на училищното знаме.

Рѣдко Плѣвенското гражданство е преживѣвало подобно тържество. Следъ завършването на забавата завесата на ново се дигна и на сцената се откри една великолепа гледка. На една страна представителитъ на властъта и учрежденията, учителитъ и ученицитъ отъ Лозаро-винар. у-ще на-

чело съ г. Министра, на друга гражданския хоръ отъ църква „Св. Троица“, а въ срѣдата духовенството въ църковни одежди готово за почване службата по освещаване на знамето. При видътъ на тая хубава картина, оживена отъ запаленитѣ свещи, спонтанно цѣлата зала се дигна на кракъ и службата се започна.

Извършиха се всички церемонии и г. Министра закова пръвъ пиронъ на знамето, следъ това свещеника, следъ него областния директоръ Никифоровъ, като изказаха и съответни благопожелания. Произнесоха се подходящи за случая речи отъ протоиерей Ташевъ, отъ г. Министра, отъ пред-

ставителя на Лозарския съюзъ г. Червенковъ и отъ директора на училището, комуто г. Министра предаде знамето. Особено трогателенъ бѣше моментъ, когато ученика знаменосецъ, поемайки знамето произнесе кратка речъ и поднесе на г. Министра единъ хубавъ букетъ отъ ароматни фрезий. Г-нъ Министра се трогна до сълзи и разцѣлува знаменосеца.

Въ единъ отъ училищнитѣ салони се даде банкетъ дето се произнесоха тостове отъ директора на училището и отъ председателя на мѣстното лозарско дружество г. П. Моновъ. Г-нъ Министра приключи съ хубави назидателни думи обѣда, а презъ цѣлото време, непрекъснато се извиваха кръшни хора изъ училищния дворъ.

Граждани-лозари, направиха една мила овация на г. Министра, като представиха много сполучливо единъ грамаденъ щъркъ, предвестникъ на пролѣтта и носителъ на ща-

стие, и единъ конь, олицетворяващъ силата, енергията, готвяща се да се разлѣе изъ роднитѣ полета въ ползотворна работа.

Вечеръта до късно ученицитѣ, заедно съ учителитѣ при чудесенъ редъ и при добра задушевностъ се забавляваха въ ученическата трапезария.

И тукъ директора на училището произнесе кратка речъ, като прикани учителската колегия и ученицитѣ да пиятъ наздравница за Н. В. Царя и за преуспѣване на учебното дѣло.

Следъ 47 годишно сжществуване Лозарското винар. и градинарско училище въ гр. Плѣвень развѣ високо свое знаме, носящо емблемата на плодородието — ханаанския гроздъ.

Н Хр. Мънковъ

Д-ръ Винар. у-ще — Плѣвень.

Лозарството въ Смедерево (Югославия).

Единъ отъ първостепенитѣ и широко известни лозарски райони въ Югославия е тоя на Смедерево. Слави се най-много съ хубавитѣ си десертни грозда. Високото качество на гроздето тамъ се дължи на топлитѣ и слънчеви есенни дни, на близостъта на Дунава, на богатството на почвата и на сполучливия подборъ на подходящи сортови лози.

Обаче, не само гроздето, но и виното на Смедерево се цени и търси много.

За българскитѣ лозари ще е твърде интересно да знаятъ нѣщо за тоя лозарски край, поради известностъта на сорта Смедеревка, който представлява цененъ, висококачественъ сортъ на Димята.

Ползувайки се отъ статията на г. Justus Usaj въ сп. Weinland, ще дамъ кратки данни за Смедеревското лозарство и винарство.

Градътъ Смедерево е разположенъ на дѣсния брѣгъ на Дунава, около 50 клм. отъ Бѣл радъ по течението.

Още римлянитѣ били изградили на сжщото мѣсто поселище съ името Mons aureus (Златенъ хѣлмъ), отъ което проличава, че сж отгледвали лозя.

Лозята на Смедеровското землище възлизатъ сега на 5500 декари. Околнитѣ села сж сжщо лозарски.

Отгледватъ се следнитѣ сортове: Смедеревка, Прокупакъ червенъ, Хамбургски мискетъ, Племенка (Gutedel), Александрийски мискетъ, Афузъ, Адакалка и др. Отъ всички тия Смедеревката има най-голъмо значение. Тя заема 70% отъ общата площъ на лозята. Буйно растяща и плодovitа лоза съ едри гроздове. Грозда е рехавъ, зърната едри, къмъ слънчевата страна кехлибарови, издържлива на транспортъ

и за съхранение. Зрѣе късно и дава шира съ 16 — 19% захаръ и 6‰ киселина.

Смедеревката е единъ отъ рѣдкитѣ сортове подходящи за двуяко използване, За специаленъ десертъ и за специално вино, ценено много отъ познавачитѣ, което обаче, развива качествата си едва въ втората година.

Отъ другитѣ сортове особено много се ценятъ тамъ: Афузъ, Хамбургски мискетъ и Александрийския мискетъ. Виното приготвено отъ последнитѣ два сорта, когато има отъ тѣхъ излишекъ, непласиранъ като десертъ, достига цена 8 — 10 динара литъра.

Лозитѣ въ Смедерево се отгледватъ въ главеста форма съ чепова рѣзидба. Поради студената и често, безснѣжна зима, лозята се загрибать, съ което се подпомага борбата срещу гроздовия молецъ. Този последния въ нѣкой години прави голѣми поражения, какъвто е билъ случая презъ 1922 година.

Презъ 1909 г. едновременно съ основаването на първата кооперативна изба въ България (въ Сухиндолъ) и въ Смедерево е възникнало едно отъ най-голѣмитѣ кооперативни лозарски дружества въ Югославия съ винарска изба побираща 1,700,000 литри вино. Лозаритѣ, членове на кооперацията сж задължени да внасятъ цѣлото си производство въ избата, което тѣ извършватъ съ кошове. Гроздето се преработва следъ това съ най-модерни машини (мелачки, хидравлически и непрерывни преси) въ вино. Понеже всѣка година една реколта се задържа като резерва, виното се продава въ втората година или по-късно.

Годишно се внася въ избата отъ 40 — 120 вагони грозде. Виното се продава предимно въ близкостоящата столица на Югославия — Бѣлградъ, а малки количества отивать изъ цѣлата страна.

Благодарение на доброто реноме на кооперативната изба и на хубавото качество на виното, пласмента върви редовно при много добра цена.

Отъ Смедерево се изнася и доста много десертно грозде и то въ кошове и холандски щайги. Опаковката става въ самитѣ лозя. Презъ последнитѣ години сж изнесени следнитѣ количества десертно грозде:

Презъ	1930 г.	3,400,000 кгр.
„	1931 г.	2,500,000 „
„	1932 г.	2,000,000 „
„	1933 г.	460,000 „
„	1934 г.	2,030,000 „

Освенъ частнитѣ фирми, които се занимаватъ съ експорта на грозде отъ две години за сжщата целъ е създадено и специално кооперативно дружество.

Н. Недѣлчевъ.

Лозарски конгреси и празници по време на международното изложение въ Парижъ.

По инициативата на Международната винарска служба въ Парижъ и на Националния френски комитетъ за пропаганда на виното, ще бждатъ организирани, въ Парижъ, по случай Международното изложение на „Изкуство и техника“, единъ Международенъ лозаро-винарски конгресъ е единъ Международенъ гроздоберски празникъ.

Тукъ ще предадемъ подробноститъ върху тѣзи международни манифестаций, които интересуватъ и насъ, българскитъ лозари, още по-вече, че нашата страна е поканена и тя да вземе участие, както въ конгреса, така и въ празника.

Международниятъ лозарски конгресъ ще се състои презъ днитъ 1, 2 и 3 юлий, т. г., въ Парижъ. Конгресътъ ще се помещава въ една отъ най хубавитъ сгради, строена специално за изложението, а именно, въ почетния салонъ на Палатата за изящни изкуства, между кея Токио и булевардъ Уйлсонъ. Освенъ салонътъ, конгресътъ ще има на разположение и друго помѣщение, където се предвижда дегустиране (опитване) на най-прочутитъ въ свѣта вина.

Дневниятъ редъ на Международния лозарски конгресъ въ Парижъ е следния:

I. Производството на вина съ марки, въ всяка страна; тѣхнитъ статуты, тѣхното законодателство.

II. Международни размѣни;

- а) Митнически споразумения.
- б) Защита на произхода на вината въ законодателството на странитъ — производителки.
- в) Защита на произхода на вината въ търговскитъ договори съ странитъ — производителки.
- г) Пропаганда за вината съ марки (наименования).
- д) Начинитъ за получаване вината съ марки.

III. Препоръки, които следва да се направятъ на всички страни за защита на марката и въвеждането на международно за защита на вината съ марка.

Като главни докладчици по горнитъ точки сж посочени до сега следнитъ лица: Валентино (Италия), Дисенти (Унгария), Монъ, Шапазъ, Дуаршъ (Франция).

Веднага следъ Международния лозарски конгресъ, желающитъ конгресисти могатъ да взематъ участие въ V-тия народенъ празникъ на френскитъ вина, който ще се състои въ гр. Анжу, на 4, 5 и 6 юлий, т. г. Презъ тия дни, чужденцитъ делегати ще бждатъ гости на Националния френски комитетъ за пропаганда. Този празникъ ще бжде последванъ отъ екскурзии въ лозарскитъ райони, намиращи се по течението на р. Лоара. По желание на конгресиститъ ще бждатъ уредени екскурзии и въ други прочути райони, като Шампания, Бургундия, Бордо и пр.

Националниятъ комитетъ за пропаганда въ Франция уреж-

да павилионъ за опитване на френски вина. При павилиона се строи театъръ на Бакхуса и една чешма, отъ която ще тече вино вмѣсто вода. За всичко това сж предвидени надъ 12 милиона лева.

Най-после, за 12 септемврий, т. г., се предвижда „Международенъ гроздоберски праздникъ“, който ще стане въ Парижкото изложение. Националниятъ комитетъ за пропаганда е отпусналъ, за уреждането му, около половинъ милионъ лева. Вънъ отъ това гласувана е една сума отъ около 130,000 за подпомагане участието и на други страни въ този праздникъ, отъ френското Министерство на търговията.

Поканени сж да участвуватъ всички лозарски страни, като изпратятъ лозари и лозарки въ национални костюми.

Съ подготовката и изработването на програмата за този грандиозенъ лозарски праздникъ е натоваренъ френския правителственъ архитектъ — Бертранъ Арну. Споредъ едно предварително изложение, тази програма предвижда, [посрѣдствомъ поетично, музикално и артистично тълкуване, да се изтъкне цивилизаторската роля на виното въ развитието на човѣчеството. Тази свѣтвна епопея, въ честь на виното, ще бжде реализирана съ съдействието на всички лозарски райони въ Франция и всички лозарски страни, които ще участватъ съ свойтъ народни пѣсни, танци и костюми.

Тържеството ще започне съ Ной и потопа, за да свърши фигуративно, съ 20-тия вѣкъ, въ Провансъ (Франция), съ поета Мистралъ и съ участието на хубави арлезианки. Ще бждатъ представени всички епохи, отъ 5-тия вѣкъ преди Рождество Христово до днесъ. Ще бждатъ сжщо представени народитѣ на Картагенъ, Гърция, Мароко, Италия, Ромъния, Англия, Люксембургъ, Испания, Югославия, Унгария, Португалия, Германия, Швейцария, Южна Африка, Австралия, България, Чехославия, както и френскитѣ лозарски райони: Бордо, Елзасъ, Анжу, Туренъ, Дордонъ, Шампания, Бургундия, Рона, Провансъ, Лангедокъ. Ще бжде даденъ нощенъ праздникъ на р. Сена. Всичко това ще бжде придружено съ музика.

§ Независимо отъ това, въ Палатата на твърдитѣ и течни хранителни продукти ще бждатъ изложени най-разнообразни видове вина.

Съ една дума, въ предстоящото Парижко изложение, което ще започне презъ м. май и ще трае до м. ноемврий, виното ще бжде на особена почитъ. Предъ видъ на това, че много работи, които сж отъ полза за нашия лозаръ и винарь, могатъ да се видятъ и научатъ на това изложение, желателно би било Лозарския съюзъ да вземе инициативата да организира една екскурзия до Парижъ, за своитѣ членове, презъ м. юлий, по време на Международния лозарски конгресъ. Съ хиляди посетители ще отидатъ отъ любопитство да видятъ това грандиозно изложение, за чиято уредба сж похарчени милиарди. Съ по голѣмо основание това трѣбва да направи лозари, за когото тоа отиване ще бжде извънредно поучително.

Износъ на гроздето презъ последната кампания.

РЕФЕРАТЪ

Четенъ отъ Ив. П. Бързаковъ на седемнадесети редовенъ конгресъ на Българския лозарски Сюзъ, състоялъ се на 28 февруарии и 1 мартъ 1937 год. въ гр. София.

Господа делегати,

Отъ 1926 год. насамъ страната ни предлага своето отлично десертно грозде на чуждитѣ пазари. Благодарение на неговото качество, дължаще се на климатичнитѣ и почвени условия и до голѣма степенъ на грижитѣ, които полага лозаря ни, нашето грозде съ чудна последователностъ продължава да завладява чуждитѣ пазари. Това насърдчи нашитѣ лозари да разширятъ насажденията си съ десертни лозя, да влагатъ въ тѣхното отгледване по голѣми и по съвършенна техника, а нашитѣ търговци-износители да потърсятъ и други пазари за увеличеното производство. И действително, за единъ периодъ отъ 11 години (1926 до 1936 год. включително) отъ 32 вагона, нашия износъ достига до 6620 вагона годишно или съ едно увеличение отъ 245 пжти.

И така пазара продиктува щото нашето лозарство да се ориентира постепенно отъ винено къмъ десертно, като частъ отъ виненитѣ сортове се преоблагородяватъ съ десертни (особено въ Южна България), и като се създаватъ нови десертни посадки. Така напр. ние виждаме, че до като до 31 декемврий 1934 г. сме имали 56,283 декари съ Афузъ и 87,291 декари съ Димятъ, до 31 декемврий 1936 г. т. е. само за 2 години вече имаме 92,105 декари Афузъ и 105,354 дек. Димятъ или само за две години пространството на Афуза се увеличило съ 55,822 декари (39%), а Димята съ 18,063 дек. (16%).

По приготвленията, които се правятъ за нови насаждения и отъ изготвянето и търсенето на облагороденъ десертенъ лозовъ материалъ, можемъ смѣло да направимъ заключението си, че съ сжщиятъ темпъ, ако не и съ по-усиленъ такъвъ ще върви и презъ настоящата година засажденията на нови лозя. Наредбата за регламентиране засажденията на нови лозя не ограничава това на десертнитѣ, но само ни дава гаранция, че при разумното ѣ прилагане бждешитѣ лозя ще бждатъ поставени при условия да даватъ само доброкачественъ продуктъ.

Не може това така засилено разширение площта на десертнитѣ лозя, главно на Афуза, да не създаде загриженостъ. Опасността отъ едно надпроизводство на десертно грозде е повече отъ основателна. При една добра реколта ние ще имаме едно производство, отъ което бихме могли, ако конюктурата на чуждитѣ пазари и ако други валутни и

контингентни причини не попрѣчатъ, да изнесемъ презъ т. г. надъ 60 милиона кгр. грозде ($\frac{2}{3}$ Афузъ и $\frac{1}{3}$ Димятъ и други десертни сортове).

Като имаме предъ видъ, че странитѣ-вносителки на десертно грозде годишно могатъ да поематъ около 160 милиона кгр. и че, предвидъ избедняването на маситѣ и тамъ, това количество ще бжде отъ година на година намалявано, а не увеличавано и че стремежа на много отъ тѣзи страни е да създаватъ прѣчки за вноса съ цель отъ една страна да намалатъ разходитѣ на маситѣ и отъ друга насърдчатъ и засилятъ своето лозово производство тамъ дето го има, следва да заключимъ, че вносътъ ще бжде намаляванъ, но не и увеличаванъ. При това положение ние едва ще можемъ да запазимъ спечеления процентъ-близо 25% отъ общия вносъ въ странитѣ-вносителки, па и ако успѣемъ да го запазимъ даже и да го увеличимъ за тази година, изключено е да можемъ да го увеличаваме съответно съ увеличаването на нашето производство. Още повече, че и нашитѣ съседи: Турция, Гърция, Ромъния и Югославия се организиратъ да се явятъ на спечелинитѣ ни пазари и ни конкуриратъ, ако не съ качество, то съ цени.

Изходъ отъ положението, въ което навлизаме, ще намѣримъ или въ ограничение на прекомѣрното засаждане на десертни лозя, или въ намиране на нови пазари и разширение пласимента на нашето грозде въ вече спечеленитѣ такива. Не малко въ това отношение ще допринесе и явяването ни на чужди пазари съ добре подбрана и отлична по качество стока. Но едновременно съ това ние трѣбва да помислимъ и за намиране на нови дебушета вътре въ страната на десертното грозде, като го преработимъ въ продукти, лесно транспортируеми, позволяващи неговото употребление презъ цѣлата година. Пригответо въ консервирано състояние то би намѣрило добъръ пазаръ и въ чужбина.

Следъ тѣзи нѣколко общи сжждения пристѣпвамъ къмъ сжщността на зададената тема: „Износа на грозде презъ последната кампания“.

Господа делегати,

Българскиятъ лозаръ има нещастieto миналата година да загуби, общо взето, 50% отъ реколтата на десертнитѣ си гроздѣ, вследствие на пероноспората. Повредата не се отрази само количествено, но се отрази и качествено. До като презъ кампанията на 1935 год. ние можахме да изнесемъ отлично по качество 6702 вагони — 38,041,158 кгр. десертно грозде, презъ кампанията на миналата година ние изнесохме само 4674 вагоня — 26,570,115 кгр. или съ 2028 вагони — 11,471,043 кгр. грозде, по-малко (споредъ седмичнитѣ ведомости на статистическата служба при Б. Д. Желѣзници). Това намаление на износа въ сравнение съ м. г. съ около 30% не се дължи само на слабата реколта, защото съ при-

стигналитѣ нови насаждения на плодъ, ние можехме да изнесемъ до 6—7000 вагони, но, до голѣма степенъ, то се дължи на неправилния вървежъ на износа, предизвиканъ отъ редъ причини, които по-доле ще изложа и поради които доста голѣма частъ отъ гроздето остана неизнесено вследствие на повреда. За да потвърдя това, привеждамъ долната таблица, отъ която се вижда какъ неравномерно е вървѣлъ износа презъ м. год. въ сравнение съ този презъ 1935 год.

1935 година				1936 година				
Отъ	29 юлий	до	4 августъ	4 вагони	За сщщото време	—	вагони	
„	5 августъ	„	11	—	„	„	—	
„	12	„	18	30	„	„	1	
„	19	„	25	48	„	„	48	
„	26	„	1 септем.	37	„	„	31	
„	2 септем.	„	8	58	„	„	135	
„	9	„	15	440	„	„	27	
„	16	„	22	590	„	„	448	
„	23	„	29	772	„	„	1008	
„	30	„	6 октом.	949	„	„	578	
„	7 октом.	„	13	1108	„	„	613	
„	14	„	20	1076	„	„	407	
„	21	„	27	747	„	„	891	
„	28	„	3 ноем.	379	„	„	351	
4	4 ноем.	„	10	335	„	„	98	
„	11	„	17	124	„	„	49	
„	18	„	24	8	„	„	1	
„	25	„	1 декем.	1	„	„	1	
Всичко .				6706 вагона	Всичко . 4675 вагона			

Потърсимъ ли причинитѣ на това ще ги намѣримъ въ следното:

Главниятъ нашъ пазаръ за десертното грозде, както въ миналитѣ така и миналата година бѣше и още за по-дълго време ще остане Германия. Тя поглѣща 74·30% (въ 1935 год. 73·30%) отъ нашия гроздовъ износъ и, следователно, всичкото ни внимание трѣбваше да бжде обърнато къмъ този важенъ пазаръ, защото до като въ: Англия, Скандинавскитѣ страни (Швеция, Норвегия, Дания и Финландия), Полша, Австрия, Чехославия, Швейцария и Белгия, ние изнесохме презъ цѣлата кампания всичко 1376 вагони грозде, само въ Германия изнесохме 3298 вагони. Ние, обаче, по вѣроятни причини, които по-доле ще изложа, въ началото на кампанията не му обърнахме внимание, а ориентирахме износа си къмъ Англия.

Първиятъ вагонъ първокачествено грозде, чаушъ изнесено за Лондонъ се продаде на много добри цени 10—12 английски шилинга за щайга отъ 8—9 кгр. (по 28—30 лв. единица кгр., заедно съ валутната премия).

Това отъ една страна и високата валутна премия отъ друга, извънредно много насърдчи износителитѣ и понеже износа за Англия не бѣше още контингиентиранъ отъ Експортния институтъ, износителитѣ се нахвърлиха съ голѣмъ устремъ и небивало високи цени (9, 10 и 11 лв.) да купуватъ

още неготово грозде и изпращатъ за Лондонъ и провинцията му. Въ резултатъ пазаря се наводни съ грозде посредствено, даже и долнокачествено, а и дъждовното време намали консумацията и цената на гроздето падна до 5—4—3 даже и два шилинга за шайга, равно на 5—6 лв. за килограмъ., когато гроздето тукъ бѣше закупено по 9—10 лева килограмъ. По-късно Експортниятъ институтъ контингентира износа на грозде за Англия и съ това се постигна едно щогоде намаление подвоза на българско грозде и се очакваше едно повдигане на ценитѣ. Честитѣ дъждове, обаче, продължаваха да намаляватъ консумацията и ценитѣ се колебаеха и бавно покачваха на 5 — 6 — 7 до 8 шилинга за шайга, И тукъ нѣкой отъ износителитѣ не излѣзоха добросъвѣстни по отношение изпълнението на дадения имъ контингентъ, като отправяха вагонитѣ си за Германия, а отъ тамъ ги транзитираха за Англия и съ това още повече отекчаваха пазара. Така можахме да изнесемъ за Англия 767 вагони.
(Следва).

СЕЗОННИ РАБОТИ ВЪ ЛОЗЕТО И ИЗБАТА.

Н. Марковъ.

Филизене на лозитѣ.

Съ рѣзитбата на лозитѣ урегулираме плододаването имъ, като се стремимъ, въ зависимостъ отъ почвенитѣ, климатични и културни условия, да запазимъ известно равновѣсие между коренитѣ и надземнитѣ части. При рѣзитбата си правимъ груба смѣтка за броя и разпредѣлението на лѣтораститѣ, които ще покаратъ презъ пролѣтѣта, обаче, покарватъ непредвидени спящи пжпки отъ основата на чеповетѣ или отъ самата главина. Често отъ нѣкои пжпки изкарватъ повече отъ единъ лѣторастъ, а нѣкои се повреждатъ следъ рѣзитбата и не покарватъ. Така, че смѣтката направена при рѣзитбата, малко се измѣня при покарване на лозитѣ и трѣбва да се коригира. Трѣбва да се премахнатъ ненужднитѣ лѣтораста и излишната реса, за да се развиятъ по-добре останалитѣ.

Премахването на ненужднитѣ млади лѣтораста (филизи), се казва филизене. Филизенето се извършва презъ пролѣтѣта, следъ като се покажатъ реситѣ, за да можемъ да различаваме плоднитѣ отъ бесплоднитѣ филизи. Ако закъснѣемъ, става вдървяняване на основитѣ и трѣбва да си служатъ съ ножче.

При рѣзитбата Гюйо, каквато се практикува при афуза и други десертни сортове, най-напредъ се премахватъ бесплоднитѣ филизи по плодната пржчка, които сж близо до плоднитѣ. Ако имаме излишна реса премахваме и плодни филизи и то най-напредъ тия, които сж по нѣколко на една пжпка; оставяме само най-силния. После разреждаме и останалитѣ плодни филизи, ако сж на гдсто и въ по-вече. По плодната пржчка подъ тельта се

оставятъ плодни филизи, ако такива нѣма достатъчно по пржката, привързана по тельта. На главината се оставятъ само лѣтораститѣ, които изхождатъ отъ чеповеѣ. Една нормално развита главина отъ сорта афузъ при обикновенни условия, може добре да изхрани 8 до 10 грозда.

При чеповата рѣзитба се премахватъ филизитѣ, изкарали въ вжтрешността на главината или направо отъ рамената и стеблото, ако не сж нуждни за по-добро оформяване на главината при следващата рѣзитба. Когато отъ една пжпка сж изкарали нѣколко филизи, оставя се най-добре развития.

Филизенето е допълнение къмъ рѣзитбата на лозата и подготвяне за следващата такава, за това трѣбва да се прави отъ опитни работници, които знаятъ да рѣжатъ. Разходитѣ направени по филизенито се плащатъ многократно отъ подобрене качеството на гроздето.

Сезонни грижи за виното.

Предполага се, че пролѣтното претачане на вината, за което писахме въ миналия брой на списанието, е извършено вече и съ това винарътъ е изпълнилъ една абсолютно необходима операция въ своята изба. Грижитѣ за виното, обаче не трѣбва да преставатъ, защото възможноститѣ за неговото разваляне, съ повишение на температурата, се увеличаватъ. Доливането на виното, поне всѣки две седмици трѣбва да става най-редовно, защото празното пространство въ бѣчвата е постояненъ изворъ за зараза на виното. Трѣбва, обаче да обърнемъ внимание на винаря, че повишението на температурата на избеното помѣщение е свързано съ повишение температурата на виното. Като резултатъ отъ това, обема на виното се увеличава пропорционално съ затоплянето му. Ето защо бѣчви, които сж пълни, голѣми, въ влажни изби, и при по-висока температура, вмѣсто доливане налага се даже отачане на виното, докато пристане да се увеличава затоплянето на избеното помѣщение. Въ свързка съ това и запушването на бѣчвитѣ не трѣбва да бжде много плтно, а по хлабаво. При едно по-силно налягане, особено при по-тънки джги и обрѣчи не е изключена възможността отъ спукване на бѣчвитѣ.

Вторична ферментация на виното е най-честото явление, свързано съ повишение на температурата. Това се отнася преди всичко за ония вина, които не сж преферментирали нормално и е останала въ тѣхъ още неразложена захарь. Размътването на вината и отдѣлянето на вжглероденъ двуокисъ е едно указание въ повечето случаи, че виното е започнало да ферментира, благодарение на останалата неразложена захарь. Обработката на подобно вино по-нататкъ е въ зависимостъ отъ това дали винарътъ иска виното напълно да отферментира или иска да запази сладливостята на виното за известно по-дълго време, съ огледъ на вкуса на консуматоритѣ. Въ първиятъ случай се

налага да се създадътъ благоприятни условия за пълното отферментирание на наличната захарь. Ето защо провѣтриването на виното, повишение на температурата, поне до 18 - 20 градуса, прибавката на активни ферменти и пр. създаватъ благоприятни условия за ферментация. Понеже присъствието на въглероденъ двуокисъ въ виното възпрепятства ферментацията, а кислородъ я усилва, то претачането на виното цели не само изпъждането на въглеродниятъ двуокисъ, но и вкарването на кислородъ, който активизира дейността на ферментитѣ. Въ другитѣ страни опитнитѣ лозарски станции иматъ специални раси ферменти, за вторична ферментация, които се изпращатъ при поискване. У насъ за съжаление организирането на тая служба отъ страна на държавата стои все още неразрешена. При нашитѣ условия на работа това е една съществена проблема. Непълно преферментирали вина, съ остатъци отъ захарь, като резултатъ на неправилна ферментация е едно масово явление, което нанася голѣми щети на лозаритѣ, народното стопанство и консуматоритѣ. Тъкмо това сж вината, които най-мъчно се съхраняватъ и най-много сж изложени на всевъзможни заболявания отъ бактериолно и химично естество. Такова вино, даже и когато вече е напълно ферментирало, при равни условия е по-мъчно съхранимо, поради което се препоръчва по скоро да се изнесе за консумация. Ако подобно вино не се избистри следъ преферментирането, желателно е да му се постави 5—10 грама танинъ и толксва метабисулфитъ за сто литра вино, съ което гарантираме презъ топлото време и по-лесното му съхранение. Ако искаме да го приготвимъ по-скоро за консумация или пъкъ не се е избистрило при горнитѣ условия, пристъпваме къмъ неговото филтруване.

По другъ пътъ трѣбва да действува винарътъ, когато иска да запази непреферментиралата захарь на виното за единъ по-дълъгъ периодъ отъ време. Нѣщо повече тази проблема, за много винарски предприятия, започва ежегодно да придобива все по-голѣмо значение. Днесъ тя вече сериозно занимава и съответнитѣ научни винарски институти въ чужбина. На днешниятъ пазаръ консуматорьтъ започва да търси слабо сладникавиятъ вкусъ въ виното. И действително присъствието на малко захарь въ виното прави последното за мнозина по-приятно за пиене. Въ много случаи беднитѣ на екстрактъ вина, които на вкусъ изглеждатъ тънки и праздни, покриватъ тоя си недостатъкъ отъ малкото присъствие на захарь въ виното. Силнитѣ на киселина вина, което явление е по-рѣдко въ насъ, сжщо така отъ присъствие на захарьта омекотяватъ своя вкусъ. Въ това отношение интереса на винаря да покрие по естественъ и законенъ начинъ известни недостатѣци на своето вино, съпада съ вкусовитѣ изисквания на една голѣма часть отъ консуматоритѣ. Запазването на тая сладка жилка въ вината, които сж силни на спиртъ не представлява никаква трудностъ. Тукъ непреферментиралата захарь е останала не като резултатъ на неправилна ферментация, а поради високото съдържание на спиртъ,

който препятствува хода на ферментацията. Това сж естествено ликьорни вина или такива, които преждевременно сж били подсилени съ концентриранъ сокъ или спиртъ. Въ тѣхъ присъствието на захаръ покрива парливия вкусъ на спирта и ги прави много по-апетитни. Въ такива вина даже се развива ферментационенъ процесъ той е много бавенъ и въ повечето случаи започва своята бистрота. Виното се насища слабо съ вжглороденъ двуокисъ, който му придава приятенъ опрѣснителенъ вкусъ.

Съ много по голѣми трудности и грижи е съпроводено запазването на тая захаръ въ вина, които сж слаби на спиртъ. Въ такива случаи се взиматъ всички мѣрки, които препятствуватъ развитието на ферментационния процесъ. Ако подобно вино е било преточено скоро и на дѣното нѣма утайки, прибавя му се 10—15 гр. метабисулфитъ и 5—10 грама танинъ на сто литра вино, безъ да се претача, за да се избѣгне отлитането на намиращиятъ се въ виното вжглороденъ двуокисъ, който все пакъ донѣкъде възпрепятствува ферментацията. Ако виното при тия условия не се избистри пристѣпва се къмъ неговото филтруване. Последното трѣбва да се извърши така, че да се получи, колкото се може по-идеаленъ гланцъ на виното. Голѣмата бистрота, която въ случая постигаме съ употребата на по голѣмо количество азбестъ за филтъра е една гаранция, че сж преминали по-малки ферменти. Това е все пакъ едно условие за по дълго запазване на тая захаръ въ виното. Винарьтъ, обаче, трѣбва да знае, че по тоя пжтъ едно абсолютно стерилизиране на виното е изключено, и че запазването на виното по тоя начинъ е временно. Наистина винарската техника разполага съ срдства за постигане трайно запазване на виното, но тѣ сж скъпи и недостъпни за дребниятъ производителъ.

Размжтването на младитѣ вина и отдѣлянето на вжглороденъ двуокисъ може да се дължи не само на ферменти, но и на бактерии, които разрушаватъ киселинитѣ въ виното и го разполагатъ къмъ разни други заболявания. За тѣхъ ще говоримъ въ следующия брой.

ИЗЪ ПРАКТИКАТА И НОВОСТИ

Приготовление на бордолезовъ разтворъ.

Приготовлението на бордолезовия разтворъ става по следния начинъ. Взема се необходимия синъ камъкъ и се поставя въ една торба отъ рѣдка зебло, или обикновена плетена кошница. Ако кошницата е рѣдка и ситнитѣ частици отъ синъ камъкъ излитатъ, то да се подшие съ едро зебло, за да не пада и се прѣска синия камъкъ. Следъ това синия камъкъ се потопява плитко въ чебре съ вода до като се разтопи. Ако синия камъкъ се постави на повърхността на водата, то стопяването му става много по-лесно и обратно.

Следъ като синия камъкъ е напълно разтопенъ, то размиваме въ отдѣленъ сждъ много на рѣдко прѣсно огасена варь. Така приготвеното рѣдко (тънко) вареве млѣко се прибавя по малко и при постоянна бъркане въ разтворъ отъ синь камъкъ. Прибавянето на варевото млѣко ще продължава до момента, когато се неутрализира синия камъкъ. Това се познава съ червената лакмусова книжка, която щомъ като стане синя, показва, че има вече достатъчно и малко повече варь, и нѣма нужда да се прибавя повече. Освенъ съ лакмусова, може да си послужимъ и съ фенолфталинова книжка, която е бѣла и щомъ като стане червена, следъ като я потопимъ въ разтворъ, то това показва, че синия камъкъ е вече неутрализиранъ и че има достатъчно и дори малко повече вареве млѣко въ разтворъ. Така приготвения бордолезовъ разтворъ има небесно-синь цвѣтъ. Важно е варевото млѣко да се прибавя по малко при постоянно бъркане и да бжде много рѣдко размито. Така се получава една *много финна утайка*, която има по-голъма лепливостъ по зеленитѣ части на лозата и не задрѣства прѣскачкитѣ. Когато варевото млѣко е гжсто размито, не може добре да се опредѣли момента на неутрализацията и винаги се прибавя повече отъ нуждната варь въ разтворъ, утайката бива груба, по малко леплива и въ много случаи може да причини изгаряне на нежнитѣ и млади лозови върхове и листа.

Много лозари у насъ нарочно прибавятъ повече варь въ разтворъ, смѣтайки, че така той става по-гжстъ и по-лепливъ. Действително, прѣсканитѣ съ такъвъ разтворъ лози силно побѣляватъ, но утайката е груба, едра и при единъ дъждъ много по-лесно се измива, отъ колкото неутралния разтворъ, приготвенъ съ много рѣдко размито вареве млѣко.

При нормална година, за първото прѣскане е достатъчно да употребимъ 1⁰/₀ синь камъкъ, а за всички останали по 1.5⁰/₀. Ако, обаче, годината е много дъждовна и често превалява, то за първото прѣскане ще употребимъ 1.5⁰/₀ синь камъкъ, а останалитѣ по 2⁰/₀. Не е нужно, при нашитѣ условия за борба съ пероноспората да си служимъ съ по-голъмъ ⁰/₀ синь камъкъ за приготвлението на бордолезовъ разтворъ.

Когато годината е много дъждовна, както изтеклата 1936 год., добре е на така приготвения бордолезовъ разтворъ, *да се прибавятъ лепливи вещества, които го правятъ* по-добре да се зазадържа по лозовитѣ листа и да бжде по-дълготраенъ и по-ефикасенъ срещу маната. Има много вещества и специалитети, които се предлагатъ въ търговията, за увеличание лепливостъта на бордолезовия разтворъ. Тукъ ще посочимъ нѣкои, които лозаря ще може много евтино и самъ да си приготви. Такива вещества има много, но най-евтини и най-прости сж следнитѣ: меласа, бито млѣко, скорбѣлно лепило, смолистъ сапунъ и пр.

Въ зависимостъ отъ нуждата и възможността, следъ като бжде приготвенъ правилно бордолезовия разтворъ, то се поставя по 1⁰/₀ меласа или 2⁰/₀ бито млѣко, 1.5—2⁰/₀ скорбѣлно лепило и пр. съобразно нуждата.

Смолистія сапунъ се приготвя по следния начинъ: (вижъ кн. 4, стр. 136 на списанието). Взема се 10 литри вода, въ която се прибавя 150 гр. сода каустикъ и се поставя да ври. Щомъ водата заври, прибавя се 500 гр. ситно счукана смола (чамъ сакъзъ), следъ това се прибавя още 125 гр. слънчогледово масло и при постоянно бъркане се вари 15—20 минути.

Отъ така приготвения смолисті сапунъ се поставя по 2—2.5 литри за всѣки 100 литри бордолезовъ разтворъ. Тѣзи лепливи вещества правятъ бордолезовия разтворъ по лепливъ, потраенъ и заслужива да ги практикуваме, особено въ първитѣ 3—4 прѣскания. При дъждовно време особено хубаво да се напръскватъ реситѣ.

Калифорнийски разтворъ.

Въ райони, гдето лозята страдатъ отъ оидиумъ (брашнестата мана), като Видинъ, Бургасъ, Поморие и пр., за да се опрости и поевтини борбата съ него, добре е въ бордолезовия разтворъ да се поставя по 1 до 1.5% калифорнийски такъвъ. Този разтворъ действа много ефикасно срещу оидиума и се приготвя така:

Взематъ се 7 литри вода и въ тѣхъ се огасва 1 кгр. негасена варъ. Въ така полученото варево млѣко се поставя 2 кгр. сяра на прахъ. Всичкото се поставя въ една газена тенекія или другъ желѣзенъ сждъ и се вари на огъня 1 часъ при постоянно бъркане. Така се получава една червена маслообразна течность, която е сами калифорнийски разтворъ, който разяжда медъта и и на въздуха се изхажява. Ето защо, този разтворъ се държи въ желѣзни или дървени сждове и подъ петролъ, за да се избѣгне контакта съ въздуха.

Приготовлението на този разтворъ най-добре е, да се организира отъ Лозарскитѣ дружества и кооперации и да се раздава на коствена цена на нуждающитѣ се лозари въ съответнитѣ райони. Този разтворъ е много поевтинъ и много по-добре действа срещу оидиума, отколкото прашенето съ сѣренъ прахъ. Ето защо, много умѣстно и полезно е, нашитѣ лозари да се научатъ да си служатъ съ него.

Начинъ на прѣскането.

Споменхмѣ вече, че синиятъ камъкъ действа само предпазно, като запазва лозата отъ пероноспорната зараза, но не я лѣкува отъ сжщата. Ето защо ние прѣскаме лозята съ бордолезовъ разтворъ, който изсѣхва и се полепва по всички зелени части на лозата. Така полепения разтворъ съдържа въ себе си единъ резервъ отъ медна отрова, който предпазва лозата отъ пероноспорна зараза. Когато ваятъ дъждове или падне роса по лозовитѣ листа, то часть отъ тази медна отрова се разтваря и всѣка спора (семе на маната), която попадне въ тази отровна капка бива убита и не може да зарази лозата.

Пероноспората заразява по следния начинъ лозитѣ. Споритѣ на маната, (бѣлия прашецъ), който е много изобиленъ, се

разнася отъ вѣтъра и полепва по всички зелени части на лозата. За да поникнатъ тѣзи спори се нуждаятъ отъ капка вода на лозовия листъ, която идва отъ падналия дъждъ, роса и пр. Ако лозовитѣ листа и други зелени части на лозата сж хубаво напрѣскани съ бордолезовъ разтворъ, то винаги иматъ единъ запасъ отъ медна отрова, която се разтваря въ падналитѣ по листата дъждовни или росни капки и ги отравя. Всѣка спора на маната, която падне въ тѣзи капки въ които има макаръ и много малко медни соли, бива унищожена и безвредна за лозата.

Ето защо, много важно е, лозитѣ да бждатъ правилно напрѣскани съ бордолезовъ разтворъ, за да може отровнитѣ за маната медни соли да се разпредѣлятъ навсѣкжде и по възможность най-правилно върху всички зелени части на лозата.

За да стане правилно напрѣскване на лозитѣ, то разтвора трѣбва да се разпрѣсква въ видъ на ситна мъгла и при това при по-голямъ налѣгане. Така самата струя отъ разтворъ прониква съ сила въ лозовитѣ храсти и просто се набива и прониква въ листата, реситѣ и всички зелени части на лозата.

Много пжти у насъ, отъ страхъ да не се повреди машината (да не се спуга цилиндъра), помпенето е много слабо, струята отъ бордолезовия разтворъ излиза на едри капки. Това е погрѣшно. Едритѣ капки и слабата струя не могатъ да проникнатъ въ вътрешността на лозата, за да се напрѣскатъ реситѣ и листата отдолу и пр. И за това, много пжти се случва лозаря да запази хубаво листата на своето лозе, а гроздето да бжде унищожено. Ето защо, машината трѣбва да бжде *силно напомена*, струята отъ разтвора да излиза въ видъ на мъгла и съ сила да проникне въ вътрешността на лозовия храстъ. Така разтвора прониква и се полепва равномерно по всички зелени части на лозата. До колко е важно разтвора да излиза въ видъ на мъгла и съ сила, се вижда отъ обстоятелството, че въ Америка и Франция машинитѣ прѣскачки работятъ съ налѣгане отъ 6—40 атмосфери, тогава, когато нашитѣ обикновени лозарски прѣскачки работятъ съ 1—1.5 атмосфери.

Струята отъ разтвора не трѣбва да се държи много близо до самата лоза, а да бжде малко отдалечена и равномерно да се пренася по всички зелени части на лозата. *Особено е важно хубаво да се напрѣскватъ реситѣ, а по-късно и самитѣ зелени гроздове (ягоридата).* За по-голямъ сигурность може да се отреди специаленъ рѣсачъ (работникъ), който да прѣска главно ягоридата. Това става единъ день преди общото прѣскане. Хубаво е поне два пжти отдѣлно да бжде прѣскано само гроздето. Първия пжтъ наскоро следъ прецѣвтяването и втория пжтъ по-късно, когато ягоридата е наедрѣла колкото грахови зърна. Тази практика е за препорѣчване и дава добри резултати. При първитѣ прѣскания ресата (цвѣта и чепкитѣ), обикновено сж открити, но по-късно, следъ прецѣвтяването, ягоридата натѣга и се скрива между шумата, така че напрѣскването ѝ става трудно и непълно.

За по-хубаво напрѣскване на ягоридата, самитѣ прѣскачки

се снабдяватъ съ по-дълга тръба и специаленъ ситенъ разпръсвачъ (безъ пружинка, не вермореловъ), който лесно прониква между пръчките на самата лоза, безъ да се закача за тѣхъ.

Нужно е пакъ да подчертаемъ, че машинитѣ за пръскане *трѣбва да работятъ по възможностъ при високо налягане*. Колкото по-силно е помпенето (налягането) въ машината, толкова разтвора излиза на по-ситна мъгла, която съ сила прониква и просто се набива и полепва по зеленитѣ части на лозата.

Много пжти, следъ наскоро падналъ дъждъ, или голѣма роса, лозаритѣ чакатъ да се вдигне росата или изсъхне дъжда, и тогава почватъ да пръскатъ лозята си. Това е погрѣшно, защото докато чакаме да се вдигне росата (2—3 часа), въ това време споритѣ на маната, които случайно се намиратъ и сж попаднали въ тѣзи капки никнатъ и заразяватъ лозитѣ. А веднажъ споритѣ (семената) на маната поникнали и заразили тѣкнитѣ на лозата, на бордолезовия разтворъ не може да ги досегне и унищожи. Така ние много пжти виждаме листата на лозитѣ напръскани, но при все това, нѣколко дена по-късно по тѣхъ се явяватъ характернитѣ маслени и бѣли петна на маната. Това показва, че лозата е била наскоро, преди пръскането атакувана и заразена отъ споритѣ на маната, която работи вече вжтре въ лозовитѣ тѣкани. Този случай най-ясно показва, че *бордолезовия разтворъ действува само предпазно. Ето защо лозаря трѣбва да се старая да напръска своитѣ лозя преди падането на всеки дъждъ, а не обратно, да чака да почнатъ дъждоветѣ и тогава да пръска*. Когато има роса по лозитѣ, или лозитѣ сж мокри отъ наскоро падналъ дъждъ, то не бива да чакаме да се вдигне росата, защото е равносилно да чакаме заразяването на сжщитѣ съ мана. Мокритѣ лозя се пръскатъ веднага, но съ двойно по-силенъ (гжстъ) разтворъ при това съ силна и много тѣнка струя, която да проникне равномерно по всички зелени части на лозата. Въ такива случаи биха намѣрили много добро приложение и сулфостеатитнитѣ прахове, за напращане на лозитѣ, които сж особено полезни за запазване на гроздовата реколта.

Винаги е хубаво за пръскането на лозята да се избиратъ хубави, слънчеви дни безъ вѣтъръ. Така лозитѣ хубаво се напръскватъ, разтвора прониква навсѣкжде, изсъхва и се запазва за по-дълго време.

Освенъ това пръскането на лозята трѣбва да се извърши отъ опитни и добросъвѣстни работници. При първитѣ пръскания е много важно ресата (цвѣта и чепкитѣ) да бждатъ много хубаво напръскани. По-късно ягоридата да се напръска 1—2 пжти отдѣлно и отъ специаленъ работникъ съ подходящъ и най-ситенъ разпръсвачъ.

Пръскачкитѣ да работятъ при високо налягане. Разтвора да излиза въ видъ на най-ситна мъгла, която да се набива по всички зелени части на лозата.

Л. Д. П.

Пръскане на овощнитѣ дървета.

Пръскането на овощнитѣ дървета за предпазване на самитѣ дървета и на плодоветѣ имъ отъ множеството болести и неприятели, които ги нападатъ и по специално противъ гниенето и червясването на плодоветѣ още не е въведено у насъ като обща мѣрка за защита на растенията. По тоя въпросъ често се пише въ разни списания, но пакъ е необходимо по-често да се напомня голѣмото значение на тая работа и да се изяснява тоя въпросъ отъ различни страни, докато свикнатъ нашитѣ стопани да прилагатъ препоржчанитѣ мѣрки и сръдства и докато се разбере, че както въ лозарството нѣма реколта безъ пръскане, сжщото е и въ овоцшрството — нѣма плодове безъ пръскане, или ако получимъ тукъ тамъ по нѣкои плодове, тѣ сж червиви и петносани.

За да получимъ резултати отъ пръскането, необходимо е :

1) то да бжде извършено съ ефикасно действующи сръдства;
2) да бжде извършено на време — преди развитието на болестята;

3) да се повтаря толкова пжти, колкото това е необходимо, защото, речемъ ли да икономисаме едно пръскане, загубваме онова, което сме спечелили съ предшествуващитѣ пръскания;

4) да се пръскатъ дърветата ежегодно, а не само когато има плодъ, защото болеститѣ и неприятелитѣ нападатъ и клонкитѣ и листата на дървото и ако допуснемъ това дървото се изтощава и не ни дава цвѣтъ и плодъ;

5) Пръскането да се проведе като обща мѣрка, възприета отъ всячки стопани притежаващи овощни дървета и овощни насаждения.

Сръдствата, които се използватъ въ разни случаи и противъ различни болести и неприятели на овощнитѣ дървета сж много, но ние ще се задоволимъ да посочимъ само нѣкои, които иматъ по-общо действие и даватъ задоволително добри резултати. Такова почти универсално сръдство за лѣтнитѣ пръскания е 10/0 варобордозеловия разтворъ съ прибавка на 100 грама парижка зеленина за 100 литра вода; ако имаме възможность да замѣнимъ парижката зеленина съ калциевъ, или оловенъ арсенатъ, за препоржчване е това да се направи, като се поставятъ въ съответната за всѣки препаратъ доза.

Сърваровиятъ разтворъ (въ 2 $\frac{1}{2}$ —2% за 100 литри вода) съ прибавка на Арзола е сжщо едно много ефикасно сръдство, което се широко употребява, както въ лозарството така и въ овоцшрството. Затрудненията, които се срещатъ при приготвянето му задържатъ приложението му.

За да получимъ добри резултати отъ пръскането, казахме, че то трѣбва да се извърши на време. Времето за извършване на различнитѣ лѣтни пръскания не може да се опредѣли точно по календаря и е въ зависимость отъ различнитѣ моменти отъ

развитието на дърветата, които въ разни райони настъпватъ не въ едно време. Тия удобни за пръскане моменти ще се определятъ по следния начинъ :

Първото пролѣтно пръскане се прави главно да се попрѣчи за развитието на споритѣ на болеститѣ „черно гниене на плодетѣ“ (можума) „петносване на плода“ (фузикладиумъ) и противъ гъсеничкитѣ на различни пеперуди, противъ пжпко и цвѣто-продавачитѣ и разни други бръмбарчета, които нападатъ дърветата. Това пръскане трѣбва да се извърши щомъ като пжпкитѣ се отворятъ, съцвѣтията се покажатъ и малкитѣ листенца се развиятъ, обаче преди цвѣтоветѣ да се отворятъ — пръскане преди цвѣтежа на дървото. За различнитѣ овощни видове и отдѣлни сортове тоя моментъ настъпва въ различно време, което отъ наблюдение всѣки самъ ще опредѣли. Това пръскане не бива да се извърши съ много гъстъ разтворъ, 10/0 бордолезовъ разтворъ съ 100 грама парижка зеленина е достатъчно.

Второто пръскане противъ сжитѣ паразити съ сжщия разтворъ или съ поменатия по-горе сѣроваровъ разтворъ, трѣбва да се извърши веднага щомъ цвѣтоветѣ хвърлятъ вѣнечнитѣ си листа.

Третото пръскане се прави главно, за да се предпазятъ завързалитѣ плодове да не червясатъ, противъ „ябълковия молецъ“ и протнвъ „монилията“, „фузинладиума“ и др. болести на момента. То трѣбва да се извърши най-късно две седмици следъ второто пръскане.

Четвъртото пръскане се прави сжщо за да се предпази плода отъ плодови червеи и др. болести и неприятели и трѣбва да се извърши, когато плодетѣ сж незрѣли и достигнали голѣмината на единъ лешникъ.

Посоченитѣ до тука пръскания се извършватъ въ сравнително късо време и следватъ скоро едно следъ друго, но това е необходимо, защото съ развитието на плода и листата, тѣхната повърхностъ трѣбва постоянно да се държи покрита съ единъ тънъкъ слой отъ защитителния разтворъ съ който пръскаме.

Следващето пето-лѣтно пръскане се прави главно противъ плодитѣ червей, гниенето и петносване на плодетѣ и трѣбва да се извърши къмъ 15—18 юний, когато плодетѣ наедрѣятъ. То може да се извърши и съ по-силенъ 1¹/₂ бордолезовъ разтворъ, но и 10/0-вия разтворъ е достатъченъ.

За прасковитѣ, зарзалиитѣ и кайситѣ, чиито листа сж почувствителни, горнитѣ разтвори, които посочихме, сж много силни и често причиняватъ изгаряне на листата. За тѣзи овощни видове е добре да се задоволимъ съ навреме извършено зимно пръскане, а въ случай че ни се наложи да се прави лѣтно пръскане, да не се употребява повече отъ 0.50/0 бордолезовъ разтворъ и парижката зеленина на всѣка цена да се замѣни съ оловенъ или калциевъ арсенатъ. Ако имаме възможность да замѣнимъ синия камъкъ съ меденъ аксихлоридъ, добре е да се направи, защото последния препаратъ никога не дава изгаряния, нито дори на връхнитѣ листа.

Въ случай, че имаме листни въшки по дърветата, ще е необходимо да се пръска съ никотинови препарати „Перунъ“, „Агрива“ или обикновена тютюнева отвара, която сами си приготвяваме. Ако обаче сме вършили зимното пръскане съ карболинеумъ обикновено сме се отървали отъ напастъта на листнитъ въшки, освенъ ако не ни налетятъ отъ градината на нѣкой съседъ, който не е пръскаль.

За нѣкои овощни дървета като череши, каясии, праскови, ранни сортове круши, ябълки и др., съ горнитъ пръскания се постигатъ резултати, за по-къснитъ сортове, обаче, всѣкога е добре да се направи още едно пръскане, което се върши не по-късно отъ 1 месецъ преди зрѣнето на плодоветъ. За насъ последното пръскане се прави къмъ края на м. юлий.

За всѣки по специаленъ стучай, неопитния стопанинъ-овощаръ, добре е да се обърне за съветъ къмъ агронома специалистъ по овощарство.

Л. Казала.

Едно ново сръдство противъ пероноспората.

Необходимостъта отъ икономия на синъ камъкъ въ борбата съ пероноспората ме подтикна да проуча нови сръдства. Сравнителнитъ опити между различнитъ сръдства бѣха проучени въ опитното лозе на Винарската станция въ гр Асти (Италия) като бѣха взети всички предпазителни мѣрки да се спазятъ еднакви условия при опититъ.

Климатичнитъ условия презъ време на опититъ бѣха извънредно благоприятни за развитието на пероноспората. Изобилието на валежитъ и високата температура правѣха борбата съ пероноспората доста трудна.

По-голѣмата частъ отъ сръдствата, които презъ предшествующитъ години, бѣха дали задоволителни резултати, не можаха да спратъ нашествието на пероноспората, която се разви по начинъ, щото унищожилъ листата и гроздоветъ.

Единственото сръдство, което успѣ да възпре болестъта, подобно на бордолезовия разтворъ, обаче позволявайки да се направи голѣма икономия на синъ камъкъ, безъ да изгуби ефикасностьта си, се указа колоидната форма на медъта.

Тази нова колоидна форма на медъта се приготвява, като се разтворятъ 200 грама синъ камъкъ и 50 грама лимонена киселина въ 100 литри вода, прибавяйки 5 куб. см. концентриранъ разтворъ отъ желѣзенъ хлоридъ и неутрилизирайки всичко съ разтворъ отъ натриева основа.

Прибавката на натриева основа трѣбва да става предпазливо, защото единъ малъкъ излишекъ отъ нея би предизвикаль образуването на преципитатъ, който е добре да се избѣгне, като е предпочитателно да се остави разтворъта съвсемъ слабо кисель, вмѣсто да бжде малко алкаленъ.

Така приготвениятъ разтворъ се употрѣбвява както обикновениятъ бордолезовъ разтворъ.

Полученитѣ резултати, съ този новъ типъ разтворъ, бѣха идентични, ако не по-добри отъ тѣзи, получени съ бордолезовия разтворъ.

Листата, следъ третото прѣскане, добиваха хубавъ, тъмно-зеленъ цвѣтъ.

Друга характеристика на третиранитѣ съ описания разтворъ листа е тази, че следъ нѣколко прѣскания, горната повърхность добива единъ металически блѣсъкъ.

Преведе Н. Н.

Л. Д. П.

Малината и културата ѝ.

(Продължение отъ кн. 4 и край).

Едни отъ най-важнитѣ работи при културата на малината е нейното почистване и рѣзидбата, която макаръ и много проста трѣбва редовно да се върши.

Тоя храстъ, както лозата има обикновенно, така наречени смѣсени пъпки и дава плодъ върху разклоненията, които се развиватъ върху миналогодишни лѣтораста. Има вариетети, обаче, които даватъ плодъ и върху едногодишни лѣтораста. Въ есенята пъпкитѣ, които се намиратъ на горния край на лѣтораста се развиватъ преждевременно и даватъ плодъ, а на следующата пролѣтъ се развиватъ по долу стоящитѣ пъпки и даватъ плодъ. По тоя начинъ се създава убеждението, че малината ражда два пжти, когато въ действителность единъ и сжщи лѣторастъ раждя реколтата си и я дава въ два различни сезона.

Рѣзидбата на малината се състои въ това. 1) Да се премахватъ всички лѣтораста, които сж дали вече плодъ. 2) При вариетети, които „раждатъ два пжти“ се върши по специално рѣзидба, като се премахва само горната часть, която есенята е дала. И въ двата случая рѣзидбатъ се върши следъ обирването на плодоветѣ и премахване ония части, които сж дали плодъ. 3) Млади издѣнки да се не рѣжатъ. 4) На всѣки коренъ се оставятъ толкова млади лѣтораста, колкото преценимъ, че растението може да изхрани. Дебелината на лѣтораститѣ ще ни служи за мѣрило, а не числото на издѣнкитѣ. На единъ коренъ се оставатъ петъ — осемъ издѣнки, а тия въ повечето се отрѣзватъ. Оставенитѣ издѣнки се прикрепятъ въ форма на сводъ, както поменахме по горе, а ако имаме телена конструкция се наклоняватъ и прикрепятъ къмъ тела, но въ никой случай не бива да се рѣжатъ.

Беридбата на малинитѣ да се върши, когато плода е добре узрѣлъ, но не и презрѣлъ, защото въ тоя случай бързо се разваля. За домашна консумация и за любители плодоветѣ се бератъ съ опашкитѣ, и за консервната индустрия се бератъ безъ опашки и се поставятъ въ дървени кофи. За дребни продажби малинитѣ се бератъ съ дръжки и се поставятъ въ малки кошнички, съдържащи отъ 1 до 2 кгр., чийто дъна сж послани съ чисти листа.

Варietetи, които можемъ да препоръчаме за посаждане било въ свѣцарското стопанство, или въ домашнитѣ градини сж: 1) Фалсторъ—варietetъ единъ пжтъ раждащъ, чийто храстъ е буенъ, издържливъ и много родовитъ; плодътъ е много едъръ, затълено конусообразенъ и закържленъ, отдѣлнитѣ зърна, съставлящи плода сж сжщо едри, доста изпъкнали, съ черешово-червенъ или тъмно-червенъ цвѣтъ; сокътъ е боядисанъ; соченъ, приятно ароматиченъ плодъ отъ много добро качество.

2) Surpasse falitof два пжти раждащъ, храстъ доста буенъ и много родовитъ. Плодъ едъръ конусообразно закържленъ, зърна изпъкнали, цвѣтъ тъмно червенъ; соченъ, сладъкъ и ароматиченъ; качеството на тоя плодъ е много добро.

3) „Хорнетъ“ — „Nognet“, който минава за единъ отъ най-добритѣ варietetи, единъ пжтъ раждащи малини. Той е най-ранъ—зрѣе въ м. юлий. Храстъ буенъ, издържливъ и родовитъ. Плодъ твърде едъръ, оводненъ, съ едри и изпъкнали зърна, силно кърваво червенъ цвѣтъ, соченъ плодъ и съ приятенъ вкусъ.

Други сортове заслужаващи внимание сж: Хубара отъ Фоктенай, Пилатъ, Червена Мервей и др.

Варietetи съ бѣлъ цвѣтъ: „Чудо на четиритѣ сезона“; „Подсладена отъ Мець“, „Есененъ сюрпризъ и др.

За търговски спекулативни цели особено внимание заслужаватъ варietetитѣ: „Фалстофъ“, „Хорнетъ“ и „Пилатъ“.

Поради скромнитѣ изисквания и малкото грижи на това растение, заслужаватъ да му обърнемъ по-голъмо внимание и засадимъ въ домашнитѣ си градини и други свободни мѣста.

СЪЮЗНИ И КООПЕРАТИВНИ.

XVII ия редовенъ конгресъ.

Господа делегати и гости,

По случай седемнадесетия редовенъ конгресъ на Българския лозарски съюзъ, щастливъ се считамъ, че ми се падна още единъ пжтъ да Ви приветствувамъ съ „добре дошли“.

Господа делегати,

Рѣдко е въ годишни конгреси, преценявайки дейността си презъ изтеклата година, да се преценява и положението на настоящето и начертава пжтя на бждещето.

Вѣрни на този принципъ, ние днесъ сме повикани тукъ да си дадемъ смѣтка за състоянието, въ което се е намирало родното ни лозарство презъ изтеклата година, за извършеното отъ Съюза при тѣзи налични условия въ областъта на лозарството и съ огледъ на това да дадемъ директиви на бждещата управа за още по-голъми постижения.

Господа делегати,

Дейността на Управителния съветъ на Съюза въ едри чърти намъ е известна, въ подробности ще я научите отъ отчета,

който г. секретаря на управителния съветъ ще Ви прочете и вземайки предвидъ условията, при които се е развила тази дейностъ, дайте вашата обективна преценка.

Менъ се падна дългъ да сумирамъ накратко тукъ предъ Васъ развоая на нашето лозарство презъ изтеклата година.

Господа делегати, 1936 год. бѣше крайно неблагоприятна за лозарството. Тя донесе небивали загуби на лозаритѣ. Отъ началото до кжде половината на м. юли тя обещавахе една изобилна реколта на лозята. Честитѣ превалаявания на дъждове и топлото време не даваха възможностъ да се извърши редовното прѣскане на лозята и при всичкия непосиленъ трудъ и голѣмитѣ разходи, лозаря не можа да запази лозята си отъ пероноспората. Тя се яви и нѣжде отне 100%, нѣжде по-малко отъ реколтата. Така напр., споредъ сведенията, дадени отъ лозарскитѣ организации и кореспондентитѣ на Съюза, загубитѣ на последната реколта, въ сравнение съ една нормална такава могатъ да се сведатъ до следнитѣ цифри:

Врачански районъ — 80%, Берковски — 80%, Видински — 40%, Плѣвенски (градски) — 50%, Плѣвенски — 65%, Павликенски — 80—90%, Лѣсковски и Г. Орѣховски — 65%, Търновски — 65%; Преславски, Орѣховски и Русенски едва задоволителна реколта; Варненски и Поморски едва задоволителна; Карнобатски — 65%, останалия Карнобатски (алчака) — 50%, Сливенски — 70%, Ямболски — 80%, Ново-Загорски и Ст. Загорски — 70%, Чирпански — 70%, Карловски и Пловдивски едва задоволителна, Кричански и Пазарджишки — 50%, Бобошевски — 60%, Мелнишки и Св. Врачки — 75% и пр. и пр.

Колкото тѣзи проценти и да сж приблизителни, като дадени при преценка на реколтата още на коренъ, пакъ тѣ идватъ да ни дадатъ една представа за реколтата, а и не сж много далече отъ истинското положение, защото като се вземе предвидъ, че страната ни има крѣгло 230,000 декари лозя съ винени сортове, когато срѣдно за цѣлата страна споредъ горнитѣ проценти сж дали по 200 кгр. грозде или крѣгло 185 милиона кгр. отъ което около 45 милиона е употребено въ прѣсно състояние, остава за преработка на вино 140 милиона кгр. Пресмѣтнато да е получено 60% вино и 40% каша следва да е получено 84 милиона литри вино и 56 милиона литри джибри и действително вино и измѣрено отъ акцизнитѣ власти крѣгло 83 милиона литри и 50 милиона джибри. Както виждате, Господа, горната преценка е близка до действителното положение. Не безъ интересно е да се знае измѣреното количество и другитѣ материали за ракия, за да имаме ясна представа за положението, въ което ще бжде поставена на пазаря джибровата ракия. Измѣрено е още каша: 10¹/₂ милиона, отъ сливи; 3 милиона, отъ кумболи; 800,000 винена каль. 250,000, отъ круши; 130,000 отъ ябълки и 1,500,000 кгр. отъ други плодове.

При току що описаното положение вие виждате, Господа делегати, че вследствие слабата реколта на лозята ние имаме едно винено прозводство отъ 83 милиона литри. Новата ре-

колта завари старо вино годно за консумация около 15 милиона литри или всичко, следъ първото претакане на вината, ние имаме около 98—100 милиона литри вино. Като вземемъ предвидъ, че годишната консумация въ страната ни възлиза на 120—130 милиона литри, следва да имаме единъ недостигъ отъ около 20—30 милиона литри. Това обстоятелство не можеше да не повлияе за повдигане цената на вината и ние виждаме, че тя достига 7—8 лева литъра на едро. Това повишение ценитѣ би компенсирало загубитѣ на лозаря, последвали отъ слабата, а нѣкъде и лоша реколта, ако повишението бе последвало следъ гроздобера. За жалость то последва следъ като голѣмата частъ отъ виното бѣше продадено и излѣзло отъ избитѣ на производителитѣ и се намираше вече въ частнитѣ търговски складове. Въ случая можахъ да използваватъ отчасти кооперативнитѣ изби, които задържаха вината до повдигане на ценитѣ.

Управата на Кооперативната Централна на лозаритѣ свое- временно (началото на м. декемврий м. г.) обърна вниманието на винарскитѣ кооперации върху предстоящото увеличение ценитѣ на вината и ги посъветва да не бързатъ съ продажбата, като за срочнитѣ си задължения предъ Б. З. К. Банка поискатъ чрезъ същата Централна отсрочка, която бѣше обещана отъ Банката. Това доста допринесе за задържане на високитѣ цени.

Цената на джибровата ракия се смущава отъ монополниятъ спиртъ, който се пуска на пазаря. Въ началото на настоящата година държавата разполагаше съ 1½ милиона литри отъ този спиртъ. Презъ зимнитѣ месеци тя харчи по 100,000 литри месечно, а презъ лѣтото по 300,000 литри, така че върва се какво въ края на настоящата година отъ този спиртъ ще остане много малко за следната година, въ която ще се ликвидира съ него и пазара на ракиитѣ нѣма вече да бжде смущаванъ отъ него. Много добре щѣше да бжде ако се намѣреше друго употребление на този спиртъ, каквото ни се обещаваше. Тогава цената на ракията би се много повдигнала и лозаря би използвалъ това повишенне. Изваренитѣ джиброви ракии се закупиха отъ производителитѣ по цени 37—38 стотинки на градусъ, а сливовата 69 ст. съ тенденция на покачване. И тука, обаче, покачането ще стане следъ като ракията излѣзе отъ ржцетѣ на производителитѣ.

Това още единъ пжтъ иде да ни подскаже благотворната роля на кооперативното преработване и кооперативната продажба на лозовитѣ произведения.

И така, изтеклата година бѣше неблагоприятна за насъ. Дано настоящата ни зарадва съ една отлична реколта и високи цени на лозовия продуктъ, та да се компенсиратъ нанесенитѣ м. год. загуби.

Предвидъ на обезценяване на земеделскитѣ произведения, по причини, които съмъ ималъ случай да изтъкн предъ Васъ въ миналото и предвидъ на излишната работна ржка въ села и градове, която търси гдето да се пласира и най-послед предвидъ на усвоенитѣ традиции отъ вѣкове, създадени отъ естествено

исторични условия, што известни райони да очакватъ прехраната си само отъ лозарството, последното колкото е нерантабилно да е, особено за по-едритѣ лозари, примамва дребнитѣ собственици въ лозарскитѣ райони и тѣ засаждатъ все повече и повече лозя, за да влагатъ въ тѣхъ излишния си трудъ и ние виждаме тази година новитѣ лозови насаждения да достигатъ цифрата 45,000 декари и съ това общо пространството на лозята достига до 1,148,482 декари. Тази цифра достига пространството на лозята преди филоксерата.

БЪЛГАРСКИ
ЛОЗАРСКИ СЪЮЗЪ
№ 179
25 мартъ 1937 год.
СОФИЯ

*До Лозарскитѣ дружества,
Лозаро-винарскитѣ кооперации и г. г. кореспондентитѣ на
Българ. лозарски съюзъ.*

Едно отъ решенията, взети на 17-тия лозарски конгресъ, предвижда организирането на една лозарска екскурзия въ западнитѣ страни, презъ настоящата година. Въ изпълнение на това решение, въпросътъ се обсъди и се намѣри, че най удобно би било проектираната екскурзия да се свърже съ Международния лозарски конгресъ, който ще се състои въ Парижъ, по случай парижкото изложение, на 30 юний 1, 2 и 3 юлий т. г., последванъ отъ голѣма международна изложба на вина. По този начинъ се удава случай на участвуващитѣ екскурзиянти да се възползуватъ отъ улесненията и намаленията, които се правятъ на конгресиститѣ и въ сжщото време имъ се дава възможность да посетятъ парижкото изложение, което представлява най-грандиозната манифестация на напредъка на изкуствата и техниката презъ последнитѣ години.

Предвидъ на гореизложеното, постоянното присѣствие намѣри за умѣстно да подеме инициативата за уреждане на една лозарска екскурзия до Парижъ, въ края на юний и началото на юлий, съ отбиване въ Италия, за да се посетятъ нѣкои голѣми лозя, изби и др. стопанства.

Изработи се следния маршрутъ, който впоследствие може да претърпи известни допълнения:

27 юний — тръгване отъ Ссфия.

29 юний — пристигане въ Парижъ

30 юний, 1, 2 и 3 юлий — участие въ международния лозарски конгресъ, опитване френски и чужди вина, посещение на парижкото изложение.

4 юлий — потегляне за Италия.

5 до 9 юлий — посещение на лозарски стопанства и винарски изби въ Италия.

10 юлий пристигане въ София.

Траенето на екскурзията ще бѣде около 14 дни, като евентуално може да се удължи съ престой въ Югославия.

Ще се приематъ участници въ екскурзията около 30 души, лозари и специалисти.

Споредъ предварителнитѣ пресмѣтания, за всички разходи около участието въ екскурзията — входна карта за изложението, паспортъ, визи за странитѣ, презъ които ще се пътува, билетъ по влака III класа отиване и връщане, разходи за хотелъ, храна и пр. ще бждатъ нуждни 7,000 (седемъ хиляди) лева. Тѣзи отъ господата, които биха искали да носятъ съ себе си повече сръдства, за покупки и пр. да съобщатъ каква сума желаятъ да имъ се изиска въ чужда валута, надъ опредѣлената сума 7,000 лева.

Участващитѣ въ екскурзията могатъ да взематъ и госпожитѣ си.

Ржководителъ на групата ще бжде г. проф. Недѣлчевъ.

Лицата, които желаятъ да взематъ участие въ проектираната екскурзия да съобщатъ за това на Лозарския съюзъ, найкъсно до 15 априлъ т. г.

БЪЛГАРСКИ ЛОЗАРСКИ СЪЮЗЪ:

Секретарь: *Ив. Лѣвичаровъ.*

Председатель: *Ив. П. Бѣрзакъ.*

№ 148

10. III. 1937 год.

София.

До Г-на Министра на финанситѣ
(Отдѣление Янцизи)

ТУКЪ.

Господине Министре,

Научаваме се, че заинтересовани сръди сж действували предъ Почитаемото Ви министерство да се разреши на оцетнитѣ фабрики да закупатъ спиртъ отъ спиртнитѣ фабрики за приготвянето на оцетъ. Мотивитѣ имъ, били, че въ страната нѣма вече вино отъ което да се приготвява оцета. Това имъ твърдение е крайно неоснователно, защото у производителя има още много вино и именно такова, което не може да служи за прѣка консумация, а може отлично да послужи за приготвянето на оцетъ. Продажната цена днесъ на това вино достигна до 4-5 лв. за литъръ, която цена едга покрива коштуемата му такава. Повишението цената на оцета се посреща спокойно, защото всъизвѣстно е, че цената на виното е повишена.

Дължимъ да Ви съобщимъ за сведение, Господине Министре, че хубавитѣ вина отъ реколта 1936 год. сж отдавна въ ржцетѣ на търговеца, а производителя вследствие стѣсненото си материално положение избѣрза да го продаде и неможа да разбере нищо отъ повишението му. Това разбраха и ще разбератъ търговскитѣ фирми, които се запасиха съ евтино купено вино и сега използватъ повишението.

Съ разрешението да се приготвява оцетъ отъ меласовия спиртъ ще се нанесе едиръ страшенъ ударъ на родното лозарство. Небива въ никакъвъ случай да се прави пробива днесъ, още повече като се има въ предвидъ, че има голѣми количества монополенъ спиртъ, който спиртъ въ случай, че се обратятъ всички годни за целта вина и на изара се почувства недо-

стигъ на оцета, може да се използва за приготвянето на оцетъ, като същевременно освободи пазара и улесни пласмента на плодовитъ ракии.

Българското лозарство води голъма борба, докато да извоюва днешното положение — приготвянето на оцета да става само отъ вино съ което намъри едно дебуше за нашето винарство, което положение въ никакъвъ случай и подъ никакъвъ предлогъ не бива да се наруши.

Ние сме убедени, Гне Министре, че ще се вслушате въ нашето справедливо искане и неще позволите да се нанесе новъ ударъ и на така пострадалото наше лозарство, като не позволите да се допусне приготвянето на спиртовъ (отъ меласа) оцетъ.

Съ почитание;

БЪЛГАРСКИ ЛОЗАРСКИ СЪЮЗЪ.

Секретарь: *Ив. Львичаровъ.* Председателъ: *Ив. П. Бързаковъ.*

Просвѣтна колегия при Бълг. лозарски съюзъ.

На 2 мартъ 1937 год., въ София се състоя първото годишно събрание на просвѣтната колегия при Българския лозарски съюзъ. На събранието присъствуваха около 30 члена. Всички взеха живо участие при разискванията, по отношение бъдещата дейностъ на просвѣтната колегия.

Следъ станалитъ разисквания събранието взе единодушно решение да възложи на колегията следнитъ конкретни задачи за 1937 година.:

4) Основно проучване на въпроса за регламентиране на засаждането на нови лозя.

2) Проучване производствената стойностъ на гроздето и виното въ лозарскитъ райони.

3) Освѣтляване обществото върху лозаро винарскитъ проблеми.

4) Опредѣляне на оптималния размъръ на районни винарски кооперативни изби.

5) Организиране винарскитъ кооперации въ съюзъ, за обща защита на интереситъ имъ.

6) Сякване на районни бирки презъ годината, за разискване на въпроси въ връзка съ проблемитъ на лозарството и винарството.

7) Организиране на една научна екскурзия въ западнитъ лозарски страни.

За да може просвѣтната колегия да изпълни достойно своитъ задачи, реши:

1) Българския Лозарски съюзъ да даде необходимитъ срѣдства за изпълняне на поставенитъ задачи, отъ просвѣтната колегия.

2) Откриване на свободна трибуна въ сп. „Лозарски прегледъ“, въ който да се печататъ мнения, за разискване.

3) Откриване въ сп. „Лозарски прегледъ“, на специална рубрика за живота на просвѣтната колегия и хроника.

Избра се изпълнителна комисия въ съставъ:

Председателъ — Проф. Н. Недѣлчевъ, деканъ на Агрономолесовѣдски факултетъ; подпредседателъ — Из. Георгиевъ, главенъ инспекторъ при М-вото на земледѣлието и Бѣлчо Ив. Бѣлчевъ, инспекторъ при М-вото на земледѣлието; секретаръ — М. Кондаревъ, асистентъ.

Следъ съзрѣването на събранието всички колеги се разотидоха, въодушевени отъ голѣмитѣ задачи, които имъ предстоятъ да изпълнятъ, давайки тържествено обещание, че ще направятъ всичко възможно, за правилното развитие на нашето лозарство и винарство.

Трѣбва сжщо така да се констатира факта, че въ редоветѣ на просвѣтната колегия се числятъ голѣма часть отъ специалиститѣ по лозарството и винарството.

Нека се надѣваме, че всички колеги, които работятъ за преуспѣване на лозарството, ще се наредятъ въ най-скоро време въ редоветѣ на просвѣтната колегия.

До като въ просвѣтната колегия презъ 1936 год, е имало 35 члена, въ началото на 1937 год, тя брой 88 члена.

„Откритъ въпросъ“.

Споредъ менъ лозаро-винарската криза ще се развие въ насъ и при най-благоприятния износъ въ 1939—1940 год. и то съ такава сила, щото въ разстояние на две благоприятни години, ще смете 80% отъ лозаритѣ. Като всѣка буря-стихия сама ще разреши „Открития въпросъ“. Всичко слабо негодно, непригодно, ще изчезне. Ще остане най-силния. Ще остане тоя лозарь-винарь, който произвежда най-много на декарь плодъ доброкачествено грозде и вино — тоя, който се е подготвилъ за тая борба. Всичко слабо чуждо на лозарството ще изчезне. И мисля най-правилното разрешение на кризата въ лозарството е тя сама да се разреши.

По законодателенъ редъ — може да се разреши не съ палитивни закончета, а съ силни и изпълняеми закони.

1. Земята за земледѣлеца — Лозята за лозаря.

Да бждешъ какъвто и да е чиновникъ трѣбва нуждния цензъ. — Отъ еснафи се иска изпитъ, майсторско свидѣтелство. А лозарството е наука, винарството химия. — Всѣки, който се е посвѣтилъ на тая професия трѣбва да има нуждния цензъ и практически познания. Казахъ лозарството винарството сж науки, които крачатъ напредъ, а не както сега — чиновника, търговеца, банкера, пенсионера, бръснари, овчари и всички сж лозари-винари.

2. Всѣкой, който ще се посвети на тая професия, трѣбва да има школуванъ цензъ съ нуждната практика. Всички други да иматъ за собствено употрѣбление по 1—2 декара.

3. Въ нелозарски центрове — никакви лозя. Лозата да се сади тамъ, гдето климатичнитѣ и почвени условия отговарятъ.

4. Контролъ на гроздето за износъ и мѣстни пазари.
 5. Вино по слабо отъ 11° да не се пуца на пазаря. Само тъй може да се разреши „Открития въпросъ“.
- с. Бѣла — Варненско.

П. Владовъ.

ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ

1. *Петко Ил. Франговъ*, учителъ с. Церово, Пазарджишко. Най-добрия комплектенъ (пъленъ) изкуственъ торъ е нитрофоската, която се разхвърля по 30—40 кгр. на единъ декарь лозе. Нитрофоската се доставя отъ Бълг. земеделско д-во, „Гладстонъ“ № 69 — София и Лозарската централа, ул. „Ст. Караджа“ № 7 — София.

За да се използватъ добре изкуственитѣ торове, нужно е да има достатъчно влага въ почвата. За това, когато сме торили лозето съ изкуственъ торъ, необходимо е да положимъ повече грижи чрезъ *една правилна и навременна обработка*, да запазиме почвената влага. Това е особено важно за по-сухитѣ и стрѣмни почви.

2. *Маринъ Ив. Арабаджиевъ*, с. Одаитѣ — В.-Търновско. Прегледайте книжка 1 на сп. „Лозарски прегледъ“ отъ 1937 г. Има специална притурка, въ която е посочено начина на отоплението, укореняването и пр. на гладкиѣ лози.

3. *Емануилъ Комниковъ* — гр. Бургасъ. Облагородяването на спяща пшпка може да стане и съ обикновено ножче. Въ България такава машинка има кооперация „Афузъ“, Плѣвенъ, която се достави презъ есенята на 1936 год. отъ Франция срещу 1200 лева. Доставя се отъ фирмата Ullisse Fabre Vaison la Roman Vaucluse — France. Резултатитѣ отъ тоя начинъ на облагородяване още не сж окончателно известни.

4. *Агонъ Кюрданъ* — гр. Свищовъ. Ако дивачкитѣ сж силни, свежи и иматъ мѣзга, може да се облагородятъ още сжщата година. Ако сж слаби ще се оставятъ за следната година.

Да се садятъ лози отъ сандѣкъ, не е за препоръчване. Такова лозе *рядко бива редовно* и вие ще обработвате празна земя. Действително, като се случи топла и благоприятна година и при повече грижи отъ лозаря, може да се получатъ задоволителни резултати. Лозето е трайна култура и се сади за 25—30 години и затова най-добри резултати се получаватъ, като се купятъ и засадятъ *най-добри, здрави, озрѣли и първокласни облагородени лози*. Това Ви препоръчваме и ние. Вижте кн. 3 на „Лозарски прегледъ“ 1937 година.

На абонатитѣ, не получили книжки 1, 2 и 3-та отъ списанието, ще имъ се изпратятъ най-късно до 15 май т. г. Препечатватъ се наново.

Положението на пазаря.

Чужбина.

Споредъ състоянието на запаситѣ, би трѣбвало поскъпването на виното да продължи. Високата цена, обаче, прѣчи на консумацията. Ето защо, както въ Франция, така сѣщо и въ Италия се забелѣзва едно затвърдяване на цената, но сѣщевременно се отбелѣзва и намаление на консумацията.

Продължителното дъждовно време спре вегетацията на лозата, която тая година бѣ почнала сравнително доста рано. Очакватъ се повреди отъ сланитѣ въ нѣкои райони.

Австрия. Седмицата преди Великдена съживи доста пазаря на вината, но сега търсенето намалѣ Лозята сж прекарала зимата, безъ да сж отбелѣзани нѣкакви повреди.

Унгария. На пазаря цари спокойствие, но сезона на пролѣтнитѣ работи предизвика едно увеличение на предлагането. Контингента за вносъ на вино въ Франция е 600,000 литри. Търсятъ се главно червентѣ и розови вина, за които има изгледи за износъ въ Германия, гдето вече има явна липса отъ такива.

Чехославия. Въ лозята работата се съживи. Търсятъ се главно червени вина. Консумацията се подържа на сѣщото ниво, както миналата година. Вноса отъ Италия отбелѣзва едно съживяване. Сѣщото е и съ вноса отъ Югославия, особено тоя на вината отъ Ромъния.

Ромъния. Пазаря на вината остава непромѣненъ. За Австрия се изнесоха много вина. Предлагането, особено въ Букурещъ е голѣмо. Въ нѣкои райони вината се предлагатъ франко товарна гара по 6 лей (4'80 лв.), но има предлагания и по 4 лей за литѣра.

Германия. Предлаганията на пазаря сж слаби. Чувствува се нужда отъ вина, особено червени и по тази причина правителството ще бжде принудено да улесни вноса на вина отъ Италия и Унгария. То е сключило съглашение за вносъ на вино отъ Бордо за 1,275,000 франка.

Италия. Положението на пазаря е непромѣнено, особено следъ покачването ценитѣ на вината отъ страна на производителитѣ.

Франция. Ценитѣ на вината сж твърди, защото производителитѣ търсятъ висока цена, totава, когато търговцитѣ не даватъ цената отъ преди две седмици.

Алжиръ. Пазаря е спокоенъ. Развитието на лозата започна, но то не изглежда така благоприятно за една добра реколта.

У насъ.

Развитието на лозитѣ започна доста рано, но студеното и дъждовно време задържа тѣхния растежъ. Въ всѣки случай, въ близкитѣ топли дни лозитѣ ще покажатъ бждащата реколта. Студоветѣ никжде въ страната не сж причинили повреди. Посаждането на нови лозя продължава усилено. Кжде отиваме? — Никой не си задава въпроса. Всички садятъ само Афузъ. Другитѣ сортове лози, като че ли изчезнаха отъ пазаря и производството.

Първата пролѣтна слана, която падна на 7 и 9 априль не указа вреди, понеже температурата не бѣше подъ —2°.

Ценитѣ на вината продължаватъ да се покачватъ, макаръ и съ бавенъ ходъ. Виното се продава по 7 - 8 лв. литѣра за Северна България, цена, която отдавна бѣше забравена

Времето е добро, но предсказване за новата реколта е невъзможно. Това ще стане едва следъ месецъ, когато лозитѣ ще започнатъ единъ активенъ растежъ.

Ив. Д.

Х Р О Н И К А.

Назначенъ е и приелъ длъжността Управителъ на Б. З и К. банка г. Николай Савовъ отъ гр. Ямболъ, кооперативенъ деятель и адвокатъ, на мѣстото на г. Д. Бъровъ, който става ректоръ на Свищовската търговска академия. Пожелаваме и на двамата успѣшна дейность.

Пристигнали облагородени лози отъ странство. Пристигнали сж отъ Франция и Италия поржчанитъ отъ Министерството на земедѣлието и държавнитъ имоти 4,000 облагородени лози отъ сортъ: Рабозо, Италия, Нѣмски ризлингъ, Аликантъ буше и Серванъ веръ.

Лозитъ ще бждатъ засадени още тази пролѣтъ въ пригответнитъ за тѣхъ парцели на сортовото лозе въ държавнитъ разсадникъ край гр. Сливень, за да се взематъ калеми за разпространението имъ.

Засилване културата на стафидитъ. За да се поощри производството на качествени стафиди въ страната, Министерството на земедѣлието и държавнитъ имоти е отпуснало сумата 25,000 лева, за закупуване на облагородени лози отъ сортъ „Султанина“. Лозитъ сж закупени и раздадени на избрани стопани отъ Кърджалийска околия срещу заплащане по 1 левъ на парче (лоза).

Снабдяване българското винопроизводство съ бутилки за вино. Въ връзка съ усилията на Министерството да снабди българското винарство съ евтини и доброкачествени бутилки за вино, при Министерството се е състояла комисия, която е изготвила методъ за сравнителни проучвания, които въ най-скоро време ще бждатъ направени върху намиращитъ се въ страната бутилки отъ мѣстенъ и чуждестраненъ произходъ.

Галванизирана тель за лозаритъ. За да се подсигури правилната култура на десертнитъ сортове лозя, чрезъ своевременното монтиране на последнитъ върху евтина и здрава телена конструкция, при Министерството на земедѣлието се е състояла комисия, която е изготвила методъ за залагане въ държавнитъ стопанства сравнителни проучвания върху стопанскитъ качества на употребяваната у насъ галванизирана тель отъ мѣстенъ и чуждестраненъ произходъ.

Правилникътъ за установяване нормитъ на българскитъ вина и на методитъ за изследване на сжшитъ е готовъ и предаденъ на г-на Министра на земедѣлието за одобрение.

Проектъ Наредба-законъ за измѣнение на чл. 68 отъ закона за вината е изготвенъ отъ М. З. Д. И. Чрезъ него ще се опредѣли пжтътъ за изграждане на модерни изби у насъ, както и ще се установятъ източникитъ за черпене на необходимитъ парични срѣдства.

Международниятъ празникъ на виното и гроздобера ще стане съ участието и на България. Той се урежда въ Парижъ на 12 септември т. г. Г-нь Министра на земедѣлието е наговорилъ официално нашия генераленъ консулъ въ Парижъ, г. полковникъ Л. Ламушъ, да има грижата за подрѣждане участието и на България.

На 30 юни, 1 и 2 юли т. г. ще се състои Международенъ конгресъ по лозарството въ Парижъ. Ще се третира въпроса за защита на наименованията за произходъ на типовитъ вина. На 1 того се изпратиха българскитъ национални рапорти по дневния редъ.

Дружеството на Българскитъ агрономи свиква XVIII-то си Общо годишно събрание на 9, 10 и 11 май т. г. въ София. Особено голѣмъ общественъ интересъ будятъ двата реферата, които ще се четатъ, а именно: 1) Предпоставки за по-значителни постижения на нашето земедѣлие и 2) Състоянието и перспективи на земедѣлскитъ кооперации.

Въ съгласие съ комитета за националната пропаганда въ полза на виното, синдикатитъ на лозаритъ и една търговска-Американска агенция сж организирали едно пжтешествие презъ лозарскитъ райони на Франция, въ което ще взематъ участие около 1,400 американци, между които: 40 вносителни, 100 посрѣдници, 100 хотелиери, 150 гостилничари, 100 крѣчмари или около 500 души директно свързани съ търговията на вината.

Тази група тръгна въ първитъ дни на априль на борда на „Иль де Франсъ“.

Ще обиколатъ Шампания, Бордо, Жирондъ, Конякъ, и следъ това ще бжде устроенъ единъ банкетъ, ще имъ се даде пълната възможность да се запознаятъ съ качеството на виното, като ще имъ се дадатъ на разположение достатъчно експерти.

Това тѣхно обучаване съ запознаването имъ съ качеството на реномиранитъ вина на Франция ще започне отъ качването имъ на французкия параходъ.

Нашия отговоръ въ брой 32 до 40 на вестникъ „Нация и земя“ отъ 25 II т. г. Г-нъ професоръ Иванъ Странски е написалъ статия за организация на опитното дѣло въ страната, въ която умишлено подценява дейността и значението на Лозарската Опитна Станция въ Плѣвень. Статията на г-нъ Странски не издържа никаква сериозна критика и ние бихме я отминали безъ внимание, ако лозаритъ не изпитаха върху себе си преимуществата и плодоветъ отъ тази централизирана дейность на опитнитъ институти презъ 1936 год.

Лозаритъ отъ цѣла България още не сж забравили изтеклата 1936 г. когато маната унищожи лозята имъ, защото Лозарската станция въ Плѣвень бѣ разтурана отъ бившия министъръ Атанасовъ, проф. фитопатологъ, началникъ на Централния институтъ за защита на растенията, въ който бѣха събрани всички налични фитопатолози на Министерството на земледѣлието. Така отъ София се изучаваше маната презъ изтеклата 1936 год и затова въ началото на м. юлий въ бр. 5,100 и 5,102 на в-къ „Зора“ Централната служба за защита на растенията писа какъ трѣбва да се прѣскатъ лозята противъ пероноспората. Разбира се по това време пероноспората бѣше завършила вече напълно своитъ опустошения, благодарение летаргията на проведената вече „централизация“, която стана само цель за себе си и заспа на своитъ успѣхи.

Лозаритъ още не сж забравили шаркавитъ бригади на сжщата служба, които точно по това време кръстосваха на длъжъ и на ширъ страната и прахосваха материални срѣдства за издръжката на две станции. Но за едно упжтвание противъ пероноспората нѣмаше нито време, нито срѣдства, нито кой да го напише и даде сигналъ за борба противъ маната, която причини за повече отъ триста милиона загуба. Моралния ефектъ отъ работата на тѣзи бригади бѣ истинско поражение за агрономическитъ служби и земледѣлската наука.

Най-после заслугитъ на тая централизация за проучване и ограничаване повредитъ на болестята „Чернилка“ по лозитъ сж толкова голѣми, че на нейнитъ автори трѣбва да се даде специално отличие, за забележително лекомислие и нехайство спрѣмо интереситъ на нашето лозарство.

Статията и грижитъ, които проявява г-нъ Странски за нашето опитно дѣло не се нуждаятъ отъ повече коментари. Ние го молимъ, когато не желае да съдействува на опитното дѣло, то поне да не му прѣчи и съ това най-добре ще изпълни дълга си къмъ него.

По поводъ статията на г. проф. Ив. Странски въ в. „Нация и Земя“ бр. 32-40 отъ 25.II.н. г. „По организация на опитното дѣло въ страната“ се получиха нѣколко статии — отговори, които не помѣстваме понеже иматъ полемиченъ характеръ.

Редакцията.